

TRANSPORT AV FARLIG GODS

Speditørskolen 2024

Veileder

DGSA

I Kjelsrud

E-post: inger.kjelsrud@gmail.com

Telefon: 91370915

Sist revidert: Februar 2022©

NHO Logistikk og Transport

Innledning	5
Internasjonale konvensjoner og avtaleverk.....	5
FN-rekomendasjonene.....	5
IMDG – koden for transport av farlig gods på sjø.....	6
IATA DGR - Regler for transport av farlig gods med fly	6
Postloven.....	6
RID - koden for transport av farlig gods på bane	6
ADR – den europeiske avtale om internasjonal veitransport av farlig gods.....	7
ADR er inndelt i 9 klasser:	8
Eksplorative stoffer og gjenstander	9
2. Gasser	9
3. Brannfarlige væsker	10
41 Brannfarlige faste stoffer, selvreaktive stoffer og faste eksplosivstoffer som er gjort ufølsomme.....	11
42 Selvantennende stoffer	11
43 Stoffer som avgir brennbare gasser ved kontakt med vann	11
5.1 Oksiderende stoffer.....	11
5.2 Organiske peroksider	11
6.1 Giftige stoffer.....	11
6.2 Infeksjonsfremmende stoffer	12
7. Radioaktivt materiale.....	12
8. Etsende stoffer.....	12
9. Forskjellige farlige stoffer og gjenstander.....	12
Aktørenes plikter.....	13
Sikkerhetsrådgiver	13
Avsenders plikter:	13
Utstedte transportdokument:	14
Transportørens plikter:	14
Plikt til å avvise gods:	15
Generell regel:	15
Un nummer:	15
Begrenset mengde	15
Unntatt mengde.....	17
Privat transport av farlig gods i forbrukerpakninger.....	17
ADR - kompetansebevis	18
Transportdokument / fraktbrev	18
Skriftlige instruksjoner (transportuhellskort)	18
Reglene for det enkelte stoff.....	19
Overpakning og merking.....	20
Definisjon kjøretøy eller transportenhet.....	21
Transport iht 1.1.3.6 (tabell)	21
Transportkategorier	23
Transportkategori 0.....	23
Transportkategori 1	23

Transportkategori 2	23
Transportkategori 3	23
Transportkategori 4	23
Lasting.....	24
Samlastingsforbud (per kjøretøy).....	24
Samlasting i klasse 1 (per kjøretøy).....	25
Samlasting - tabell, klasse 1	25
Kjøling og kondisjonering	25
Lasteregler, stuingsymboler	26
Nasjonal /internasjonal ferje.....	27
Nasjonal ferje	27
Internasjonal ferje	27
Farlig gods i veggutunneler	28
Tunnelkategori A:	28
Tunnelkategori B:	28
Tunnelkategori C:	28
Tunnelkategori D:.....	28
Tunnelkategori E:.....	28
Sikkerhet - Security.....	28
Sikkerhet – terminal	28
Sikkerhet – sjåfør	30
Brannslukkere på bil	30
Merking på transportenhet, containere/vekselpåbygg.....	31
Hvem gjør hva - huskeliste	32
Avsender	32
Sjåfør hos avsender	32
Sjåfør ved terminal.....	32
Lager/terminaloperatør på godsmottak/terminal.....	32
Lager/terminaloperatør ved opplasting på avgående enhet.....	33
Lager/terminaloperatør ved klargjøring og merking av vekselpåbygg.	33
Sjåfør ved fremføring/avreise	34
Sjåfør ved myndighetskontroll på vegen.....	34
Sjåfør ved ankomst terminal	34
Lager/terminaloperatør ved lossing.....	34
Sjåfør ved utkjøring.....	34
Sjåfør hos mottaker	34
Tiltak ved uhell.....	35
Melding om uhell	35
Personskade.....	35
Nødnummer	35
Skriftlige instruksjoner iht ADR	36
Tiltak ved ulykker eller nødssituasjoner	36
Tilleggsveiledning.....	37
Forskrift om landtransport av farlig gods	41

Korttittel Forskrift om landtransport av farlig gods	41
Kapittel 1 - Innledende bestemmelser	42
Kapittel 2 - Alminnelige bestemmelser	43
Kapittel 3 – Særskilte krav til visse typer gods, emballasje, tanker og kjøretøy	45
Kapittel 4 - Transport av eksplosive stoffer og gjenstander	48
Kapittel 5 - Overgangsbestemmelser	48
Kapittel 6 - Tilsyn og kontroll.....	49
Kapittel 7 - Avsluttende bestemmelser	50

Innledning

Med farlig gods generelt menes stoffer som kan innebære risiko for liv og helse, for materielle verdier eller for miljøet på land og i havet. Farlig gods kan være farlig i seg selv eller bli farlig ved ytre påvirkning eller ved kontakt med andre stoffer, deriblant luft eller vann.

I forbindelse med transport, defineres farlig gods som stoffer med egenskaper som nevnt ovenfor.

Felles for alt farlig gods som tillates transportert, er at risikoen er redusert så lenge godset er forskriftsmessig klassifisert, emballert, merket, oppbevart, håndtert, lastet, transportert og ledsaget av de nødvendige dokumenter og informasjon.

De følgende sider er ment som en oversikt over de viktigste reglene som kommer til anvendelse for transport av farlig gods på vei. Sidene inneholder ikke alle forhold som kommer til anvendelse, for eksakte regler må gjeldende regelverk benyttes.

Internasjonale konvensjoner og avtaleverk

Det er utarbeidet internasjonale rekommandasjoner og avtaleverk for å forebygge ulykker ved transport av farlig gods.

Norge har tiltrådt flere av disse avtalene, og er bundet til å gjennomføre avtalenes bestemmelser.

FN-rekomendasjonene

De forente nasjoners ekspertgruppe for transport av farlig gods som ble nedsatt i 1953, har utarbeidet diverse rekommandasjoner for å øke sikkerheten og redusere handelshindringer ved transport av farlig gods.

Rekommandasjonene inneholder et grunnleggende klassifiseringssystem, som hovedsakelig bygger på farenes art og omfatter i alt 9 klasser. Denne forelå første gang som FN-resolusjon i 1957 og er senere revidert flere ganger.

IMDG – koden for transport av farlig gods på sjø

IMDG-koden (International Maritime Dangerous Goods Code) er utgitt av FN - organet IMCO (Inter-governmental Maritime Consultative Organization) som senere har endret navn til IMO (International Maritime Organization). IMDG-koden følger FN-kodens inndeling. Denne utkom første gang i 1960 og er senere revidert en rekke ganger.

Nasjonalt gjelder Sjøfartsdirektoratets forskrift om transport av farlig last på Norske skip. Forskriftene henviser stort sett til IMDG-koden, men også til ADR-avtalen ved bruk av «riksveifergene».

IATA DGR - Regler for transport av farlig gods med fly

IATA-reglene om transport av farlig gods med fly kom først i 1956 under navnet IATA RAR (Restricted Articles Regulations). De nåværende IATA DGR (Dangerous Goods Regulations) bygger på regler utarbeidet av ICAO (International Civil Aviation Organization), ICAO DG/ TI - Technical Instructions for the Safe Transport of Dangerous Goods by Air). Luftfartsverket er kontrollerende myndighet.

Postloven

Postloven setter generelt forbud mot å sende farlig gods. Det er noen få unntak som gjelder for henholdsvis innenriksforsendelser, utenriksforsendelser og for luftpost.

RID - koden for transport av farlig gods på bane

RID-koden kom som den første internasjonale farekode allerede i 1890-årene som bilag til CIM (CIM = Den internasjonale jernbaneoverenskomst).

De nåværende RID- bestemmelsene er stort sett sammenfallende med ADR - den europeiske avtale om internasjonal veitransport av farlig gods. RID og ADR er en integrert del av forskrift om landtransport av farlig gods på veg, se forskriftens § 2 - Virkeområde.

Regelverket RID jernbanetransport av farlig gods er i Norge gjengitt inn i en felles ADR / RID.

Regelverket ADR/RID veg/jernbanetransport av farlig gods, kan bestilles hos

Fagbokforlaget, telefon 55 38 88 38 eller e-post ordre@fagbokforlaget.no.

ADR – den europeiske avtale om internasjonal veitransport av farlig gods

ADR -avtalen ble opprettet i 1957 som et resultat av FN's arbeid med å utarbeide en europeisk kode for transport av farlig gods på vei. Man hadde valget mellom å følge den nye FN-koden (UN-koden) som da var under utarbeidelse, eller å følge den da nærmest foreldete RID-koden. Man valgte det siste for å lette overføring av gods fra bil til bane og omvendt. Da ADR valgte å følge RID, ble dette en typisk landtransportkode i motsetning til UN / IMDG-kodene, som da ble sjøkodene.

ADR -avtalen trådte i kraft i Norge 5. mars 1976 for internasjonale transporter, og den første utgaven av ADR -avtalen med nasjonale tilpasninger ble satt i kraft fra 1.1.1990 for nasjonale transporter. Revidert utgave utgis hvert annet år.

Tidligere hadde de ulike land- også Norge - en mengde nasjonale unntak. I 1997 og 1999 -utgaven var en av målsetningene å harmonisere slike unntak for å kunne forenkle grenseoverskridende og nasjonal transport til et likelydende regelverk. EØS-avtalen binder Norge til å gjennomføre likelydende regler som EUs øvrige land. I nåværende utgave er de norske unntakene samlet og tatt inn i forskrift om landtransport av farlig gods. Dette er en viktig faktor for å få oversikt over gjeldende regler, da ADR reglene må samholdes med forskriften for nasjonal transport.

I kapittelet er forskriften vedlagt som en del av pensumet.

ADR regelverk inneholder også noen Særavtaler/Multilaterale avtaler som gjelder i inntil 5 år. Hensikten er å prøve ut nye måte eller ”tette” hull som har oppstått i perioden, være seg nye transport- eller emballasjemåter eller nye stoffer. Enkelte slike avtaler er gjort permanente og tatt inn i regelverket. Et eksempel på det er Multilateral avtale M 304, som tillater at farlig gods fraktes i Modulvogntog på gitte vilkår. Avtalen gjelder for transport i de land som har signert, men altså ikke i alle de andre landene. Dette er viktig å ta hensyn til under planlegging, slik at en ikke plutselig opplever kjøreforbud hvis en skal igjennom eller til et land som ikke har signert M 304 med farlig gods i Modulvogntog.

Gjeldende multilaterale avtaler finner du på hjemmesiden til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap - www.dsb.no - farlige stoffer (se alle) - Transport av farlig gods – i venstre marg finner du Multilaterale avtaler.

ADR og RID regulerer alle forhold ved landtransport av farlig gods, se Landtransportforskriften § 2 om virkeområde. Men det finnes noen unntak, for eksempel for transport av farlig gods som i sin helhet foregår innenfor ett lukket område.

I den enkeltes hverdag i transport og spedisjonsbransjen, kan avsendere stille spørsmål om de krav som settes til dokumenter, merking, emballasje, samemballering osv., og forvente at “vi” alltid skal kunne svare. Å svare feil eller godta “forenklinger” kan koste dyrt om uhellet er ute eller om transporten stopper opp etter kontroll av myndighet.

Gjelder transporten en sammensatt transport hvor både bil, jernbane, fly og skip skal benyttes, er det de ulike transportformers regelverk som gjelder for det enkelte transportmiddel. Ved å gi noe for raske svar til kunden kan det medføre at transporten stopper opp, om svarene var litt upresise eller forholdene ikke var lagt til rette.

Og det er et definert ansvar avsendere har at sendingen skal være korrekt forberedt til transport iht kravene i aktuelle regelverk. Se avsnitt om sikkerhetsrådgvier, som også gjelder avsendere.

Kapittel 5 inneholder et utvalg/sammendrag av de relevante ADR/RID reglene ved transport av stykkgoods på vei og jernbane, samt Landtransportforskrift om transport av farlig gods. For eksakt og fullstendig tekst/ regler må gjeldende regelverk benyttes.

ADR er inndelt i 9 klasser:

1. Eksplosive stoffer og gjenstander
2. Gasser
3. Brannfarlige væsker
 - 4.1 Brannfarlige faste stoffer, selvreaktive stoffer, og faste eksplosivstoffer som er gjort ufølsomme
 - 4.2 Selvantennende stoffer
 - 4.3 Stoffer som utvikler brennbare gasser i kontakt med vann
- 5.1 Oksiderende stoffer
- 5.2 Organiske peroksider
- 6.1 Giftige stoffer
- 6.2 Infeksjonsfremmende stoffer
7. Radioaktivt materiale
8. Etsende stoffer
9. Forskjellige farlige stoffer og gjenstander

Klassene er tilfeldig nummerert og angir derfor ikke en gradering av hvilke klasser som er farligst.

Eksplosive stoffer og gjenstander

Klassen er inndelt i seks forskjellige undergrupper;

- faregruppe 1.1 - stoffer og gjenstander som innebærer fare for masseeksplosjon
- faregruppe 1.2 - stoffer og gjenstander uten masseeksplosjonsrisiko, men med fare for utkast
- faregruppe 1.3 - stoffer og gjenstander uten masseeksplosjonsrisiko, men med brannrisiko samt mindre sprengningsfare / utkast. Ved brann betydelig strålevarme.
- faregruppe 1.4 - stoffer og gjenstander som bare innebærer ubetydelig eksplosjonsrisiko.
- faregruppe 1.5 - meget ufølsomme stoffer, som kan forårsake massedetonasjon, men som er så ufølsomme at det er meget lite sannsynlighet for tenning under normale transportforhold.
- faregruppe 1.6 - ekstremt ufølsomme stoffer uten fare for massedetonasjon.

(For eksakt og komplett definisjon, se ADR/RID kap. 2.2.1.1.5)

Alle stoffer og gjenstander i klasse 1 er tildelt en forenlighetsgruppe, betegnet med store bokstaver. Bokstavene inngår i klassifiseringskoden og via en tabell gir de interne samlastingsregler i klasse 1. Forenlighetsgruppene er store bokstaver fra A til H og J, K, L, N og S.

Eksempel på betydning:

A =Primærexplosiver

B =Gjenstand som inneholder både et eksplosiv og hvitt fosfor

C =Stoffer eller gjenstander som er pakket slik at en mulig farlig virkning som følge av utilsiktet utløsning, vil være begrenset til innvending i kolliet. (For eksakt og komplett definisjon, se ADR kap. 2.2.1.1.6)

Eksempel på klassifisering: UN 0337 Fyrverkeri 1.4 S

2. Gasser

Rene gasser og gassblandinger som er komprimert, flytende, nedkjølt eller oppløst under trykk samt aerosoler og lignende.

Gassene er tilordnet en gruppe iht. gassens fareegenskaper:

A	=	kvelende
O	=	oksiderende
F	=	brennbare
C	=	etsende
T	=	giftige
TF	=	giftige, brennbare

- TC = giftige, etsende
- TO = giftige, oksiderende
- TFC = giftige, brennbare, etsende
- TOC = giftige, oksiderende, etsende

De store bokstavene som angir gassens egenskap / type, fremkommer ikke i transportdokumentet. Gassens egenskaper kan allikevel tolkes ut ifra informasjonen i transportdokumentets klassifiseringskode – nummer på fareseddel er en del av klassifiseringen, tilsvarende som faresedlene på gassflasken / emballasjen er merket med.

3. Brannfarlige væsker

Klassen er inndelt i undergrupper etter flammepunkt og egenskaper med flammepunkt 60 grader C eller lavere;

- brannfarlige væsker uten tilleggsrisiko
- brannfarlige væsker, giftige
- brannfarlige væsker, etsende
- brannfarlige væsker, giftige og etsende
- flytende, desensiterte eksplosiver (ikke følsomme)

Brannfarlig væsker har følgende kriterier for å bestemme væskenes faregrad via emballasjegruppe I til III, hvor emballasjegruppe I er den farligste.

Emballasjegruppe	Flammepunkt (Closed cup)	Begynnende kokepunkt
I	--	≤ 35 °C
II ^{a)}	< 23 °C	> 35 °C
III ^{a)}	≥ 23 °C og ≤ 60 °C	> 35 °C

Flammepunkt er den laveste temperatur for at en væske vil kunne avgi damp, som danner en brannfarlig blanding med luft og som kan antennes med gnist eller åpen flamme.

Kokepunkt er temperaturen hvor et stoff går over fra flytende fase til gassform. Denne temperaturen avhenger av det ytre trykk. Som regel oppgis kokepunkt som koketemperatur ved atmosfærisk trykk, 1013 hPa

4.1 Brannfarlige faste stoffer, selvreaktive stoffer og faste eksplosivstoffer som er gjort ufølsomme.

Brannfarlige faste stoffer er lett antennelige stoffer som kan forårsake brann som følge av friksjon eller ved flyktig kontakt med en tennekilde.

Selvreaktive stoffer er teknisk ustabile stoffer som kan være gjenstand for eksotermisk dekomponering også når det ikke er oksygen tilstede.

(Eksotermisk = varmeutviklende) (Dekomponering = oppdeling av kjemisk stoff til andre stoffer.

Ved høy temperatur eller kontakt med syrer, tungmetaller, aminer osv.)

Faste eksplosivstoffer som er gjort ufølsomme / desensiterte eksplosiver = stoffer som er fuktet med vann eller alkohol eller er fortynnet med andre stoffer for å undertrykke deres eksplosive egenskaper.

4.2 Selvantennende stoffer

Selvantennende stoffer er stoffer som tar fyr innen fem minutter når de er i kontakt med luft.

Selvopphetende stoffer og gjenstander er stoffer som i kontakt med luft kan få temperaturstigning uten tilførsel av energi. Disse kan ta fyr når de er i større mengder (kilo), og bare i løpet av lang tid, timer eller dager.

4.3 Stoffer som avgir brennbare gasser ved kontakt med vann

Stoffer som reagerer med vann og fuktighet slik at det utvikles brannfarlige gasser som sammen med luft kan danne eksplosive blandinger.

5.1 Oksiderende stoffer

Stoffer som, selv om de ikke nødvendigvis er brennbare selv, er i stand til å forårsake eller bidra til forbrenning av andre materialer og gjenstander som inneholder brennbare stoffer, hovedsakelig ved å avgi oksygen.

5.2 Organiske peroksider

Stoffer som har evne til eksoterm dekomprimering ved normal eller forhøyet temperatur.

Dekomprimering (spalting) kan utløses av varme, kontakt med forurensning (eks. syrer), friksjon eller støt. Dekomprimeringshastigheten øker med stigende temperatur. Kan avgi helseskadelige eller brennbare gasser eller damper. For enkelte stoffer er det krav til temperaturkontroll under transporten.

6.1 Giftige stoffer

Stoffer som erfaring har vist eller forsøk på dyr har gjort det sannsynlig at de i relativt små mengder vil kunne skade menneskenes helse, eller medføre død, ved å bli tilført en enkelt gang eller kort tids

påvirkning gjennom innånding eller via hud eller svelg.

6.2 Infeksjonsfremmende stoffer

Stoffer som bakterier, virus, sopp og lignende, hvor det er kjent eller rimelig å tro at de kan forårsake smittsomme sykdom hos dyr eller mennesker.

7. Radioaktivt materiale

Radioaktivt materiale er alt materiale som inneholder radionuklider hvor både konsentrasjon av aktivitet (stråling) og samlet aktivitet overstiger grensene angitt i ADR/RID. Stoffenes egenskaper er forurensende og skadelig for menneskelige organer.

8. Etsende stoffer

Stoffer som, ved kontakt kan påføre skade på hud eller slimhinner. Etsende stoffer er enten sure eller basisk. Etsegrad er avhengig av stoffets Ph verdi. Etsegraden øker med lavere Ph verdi for de sure stoffene og høyere Ph verdi for baser. (Ph 7 = nøytralt. Ph 6 er 10 ganger surere enn 7. Ph 5 er 100 surere enn 7. Ph 4 er 1000 ganger surere enn 7, osv. Det samme gjelder for baser opp til Ph 14.)

9. Forskjellige farlige stoffer og gjenstander

Omfatter stoffer og gjenstander som under transport innebærer fare på en annen måte som ikke er dekket av andre klasser. Eksempler kan være; stoffer og gjenstander som utvikler dioksiner (giftig forbindelse) i tilfelle brann og miljøskadelige stoffer. Videre varetyper som livredningsmateriell og litiumbatterier.

Bestemmelser om sikring (security).

Med begrepet sikring (security) forstås tiltak eller forholdsregler som iverksettes for å unngå tyveri eller misbruk av farlig gods som kan sette menneskeliv i fare, eller skade materiell eller miljø. For utdypende tekst, se ADR/RID kap 1.10.

Alminnelige bestemmelser

- Personell som er involvert i transport av farlig gods skal, i forhold til sitt arbeidsområde, ta hensyn til kravene til sikring.
- Farlig gods skal bare tilbys for transport til transportør som er tilfredsstillende identifisert.
- Spesielle områder for midlertidig oppbevaring av farlig gods - som terminaler, oppstillingsplasser for kjøretøy, havneområder og lignende, skal være tilfredsstillende sikret, godt opplyst og hvor det er utilgjengelig for publikum.
- Sjåfører skal medbringe identifikasjonspapir med fotografi under transporten.
- Opplæring av involvert personell skal inneholde momenter om oppmerksomhet på sikkerhet. Hvordan oppdage sikkerhetsrisiko, redusere risiko og tiltak ved sikkerhetsbrudd.

Bestemmelse for farlig gods med høy risiko.

Farlig gods med høy risiko er slikt gods som har potensialer for å bli misbrukt til hendelser som kan medføre alvorlige konsekvenser som død og masseødeleggelse.

Ved transport av farlig gods med høy risiko skal transportører / avsendere / andre aktører, sette opp, iverksette og følge opp en sikringsplan. Elementer til en slik sikringsplan fremkommer i ADR kap. 1.10.3.2.2

Farlig gods med høy risiko – stykkgoods / kolli – er:

Klasse 1 - Eksplosiver - klassifisert som 1.1, 1.2, 1.3 C, enkelte UN nummer i 1.4, samt 1.5

Klasse 2 – Gass – klassifisert som giftig gass, med og uten sekunderfare.

Klasse 3 - Brannfarlige væsker i emballasjegruppe I og II, og 4.1 brannfarlige faste stoffer – klassifisert som desensiterte

eksplosiver.

Klasse 6.1 – Giftige stoffer – klassifisert i emballasjegruppe I

Klasse 7 – Radioaktivt materiale (se ADR kap. 1.10.5 for utdypning)

For farlig gods med høy risiko for tank -/ bulkransport og utdypende tekst om stykkgoods / kolli, se ADR kap. 1.10.5

Aktørenes plikter

Sikkerhetsrådgiver

Enhver virksomhet som er involvert i transport av farlig gods ved å klassifisere, pakke, fylle, laste, losse, formidle eller motta for transport, transportere eller på annen måte kommer i befattning med transport av farlig gods, plikter å ha, eller være tilsluttet en sikkerhetsrådgiver. Sikkerhetsrådgiveren skal inneha gyldig bevis som sikkerhetsrådgiver utstedt av myndighet.

Avsenders plikter:

- Forvise seg om at det farlige godset er tillatt å transportere iht ADR / RID
- Forvise seg om at det farlige godset er korrekt klassifisert
- Emballere/samemballere godset i henhold til bestemmelsene
- Merke hvert kolli og eventuelle overpakninger med UN nummer og faresedler og eventuell annen påkrevd merking
- Merke kolli som er pakket som begrenset mengde med ”diamant” hvor øvre og nedre spiss er sorte. Begrenset mengde krever ikke farlig gods dokumenter for landtransport, men avsender skal informere transportøren om totalvekten av slikt gods som sendes, se eget punkt om begrenset

mengde

- Merke kolli som er pakket som unntatt mengde, se eget punkt om unntatt mengde.
- Påse at tom, ikke rengjort emballasje er rett merket, lukket og like tette som om de var fulle
- Gi transportøren nødvendige opplysninger og transportdokument for farlig gods (fraktbrev) for farlig gods forsendelser.
- Farlig gods skal kun overleveres til kjent transportør. (Jfr. ADR/RID kap. 1.10, bestemmelser om sikring (security))

Utstede transportdokument:

- Oppgi UN nummer, varenavn, eventuelt kjemisk/teknisk navn når påkrevd, fareseddel, (om flere faresedler, skal de øvrige stå i parentes), emballasjegruppe, eller andre klassifiseringsopplysninger. For klasse 1 skal i tillegg fareklasse, faregruppe og forenlighetsgruppe fremkomme, eks. 1.4S
- Antall og beskrivelse av kolli
- Den samlede mengde for hver type farlig gods med eget UN nummer varenavn og eventuelt emballasjegruppe (angitt som volum / brutto masse)
- Klasse 1, Eksplosiver, i tillegg skal også netto kilo eksplosivinnhold oppgis (N.E.I. vekt)
- Avsender og mottakers navn og adresse
- Når anvist i ADR kap. 3, tab. A, skal tunellrestriksjonskode angis
- I tillegg har ADR/RID flere spesielle tilleggskrav til opplysninger i transportdokumentet om eks. transport av avfall, transport av redningsemballasje, tom ikke rengjort emballasje og transport i en transportkjede som også omfatter transport til sjøs eller i luften. Videre har klassene 1, 2, 6.2 og 7 krav om tilleggsopplysninger.

Transportørens plikter:

- Ta forholdsregler som sikrer en trygg og forsvarlig transport
- Forvisse seg om at det farlige godset er tillatt å transportere iht ADR / RID, og eventuelle andre regelverk
- Forvisse seg om at den fastsatte dokumentasjon befinner seg i transportenheten.
- Se over kjøretøyet og last for å forvisse seg om at det ikke foreligger noen åpenbare feil, lekkasjer eller sprekker, at det mangler utstyr, etc.
- Kontrollere at kjøretøyet ikke er overlastet.
- Forvisse seg om at det utstyret som er fastlagt i de skriftlige instruksjonene til bilføreren befinner seg i kjøretøyet.
- Forvisse seg om at kjøretøyet er forsynt med faresedler (placards) og merking slik det er foreskrevet.
- Sjåføren skal ha ADR kompetansebevis og kunnskap om transport av farlig gods
- Ved uhell, fare for lekkasje, varsle via nødnummer 110

- Tilsyn med kjøretøyet, se ADR for mengderegler. I ADR kap 8.5, S1 pkt 6, eksplosive stoffer og egenstander, eks. eksplosiver i fareklasse 1.1., skal kjøretøyet alltid være under tilsyn uansett mengde. Krav til de øvrige enkelt stoffene, se ADR/RID kap 3, tab A, kolonne 19 - S14 til S24.
- Ivareta bestemmelsene om sikring (security), jfr ADR/RID kap. 1.10

Plikt til å avvise gods:

Den som mottar farlig gods til transport, plikter å avvise godset, dersom;

- det er åpenbart at godset ikke er forskriftsmessig emballert
- emballasjen har synlige skader som vil kunne innvirke på sikkerheten under transporten
- godset ikke er forskriftsmessig merket med UN nummer og fareseddel/faresedler
- de nødvendige transportdokumenter for gjennomføring av transporten mangler

Generell regel:

- Skadet farlig gods må aldri settes i transport.
- Det er forbudt å åpne kolli som inneholder farlige stoffer og gjenstander
- Den som lossrer enheten skal sikre at foreskrevne rengjøring blir utført, samt at tidligere merking med faresedler er fjernet.

Un nummer:

UN nummer er et unikt stoffnummer som er tildelt det enkelte stoff (fire siffer) i publikasjonen Recommendations on the Transport of Dangerous Goods utgitt av De Forente Nasjoner (UN). Transportregelverkene er bl.a. bygget opp rundt en tabell etter UN nummer og er en av inngangsverdiene til regelverket.

Som et eksempel på hvor vi kan finne UN nummer i vår hverdag, er de oransjefargede nummerskilt som en tankbil, lastet med farlig gods, har foran og bak. På skiltets nedre del står stoffets UN nummer, mens de øvre tallene angir stoffets farlige egenskaper.

Eks.:

Øvre tall: 33 - angir at stoffet tilhører klasse 3, brannfarlig veske, to ganger = meget brannfarlig.

Nedre tall: 1203 - stoffets UN nummer som i dette tilfellet er bensin.

Begrenset mengde

Oversikt over hvilke stoffer og gjenstander som kan transporteres som begrenset mengde fremkommer i ADR kap. 3.2, tabell A, kolonne 7a. Det er en forutsetning at gods som skal

transporteres som begrenset mengde er pakket i egen inneremballasje som igjen er pakket i egen ytteremballasje.

I tabellen fremkommer største mengde som kilo eller liter for det enkelte stoff per inneremballasje. Ingen kolli kan ha bruttovekt over 30 kg, brett dekket med krympefilm 20 kilo.

Farlig gods som er emballert / pakket etter reglene om - begrenset mengde

- i ADR kap. 3.4.6, krever kun merking av utvendig emballasje med diamant med sort felt i øvre og nedre spiss.

Kolli avsendt som flytransport har en tilsvarende fareseddel med bokstaven Y i midten. Det er ingen krav om transportdokument ved vei - / bane transport.

Avsender av farlig gods pakkes i begrenset mengde skal informere transportøren om totalvekten av slikt gods som skal sendes, før transporter som ikke medfører transport på sjø finner sted. Transportenheter med en totalvekt på over 12 tonn som transporterer farlig gods i begrenset mengde skal også merkes med ”diamant” med sort felt i øvre og nedre spiss. Merkingen av transportenhet med begrenset-mengdemerke kan unnlates hvis totalvekten av kolli som er pakket i begrenset mengde ikke overstiger 8 tonn per transportenhet, eller at det er lastet annet farlig gods og transportenheten er merket med oransje skilt.

Ved krav om merking av kjøretøy med begrenset mengde-merke gjelder også forbud mot transport gjennom tunneller av kategori E. Per i dag har vi ikke tunneller av kategori E i Norge. I Sverige er det imidlertid slike tunneller, blant annet er tunellene ved Gøteborg av kategori E. Og det er mengder av tunneler ellers i Europa som har restriksjoner for farlig gods. Disse restriksjonene er publisert på FN`s / UN`s hjemmesider.

*Bokstavene ”LQ” er en forkortelse for de engelske ordene ”Limited Quantities”

Unntatt mengde

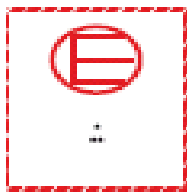
Oversikt over hvilke stoffer og gjenstander som kan transporteres som unntatt mengde /Exempted quantities framkommer i ADR kap. 3.2, tabell A, kolonne 7b. Her fremkommer hva som kan pakkes som unntatt mengde, uttrykket med koder fra E0 til E5. Se tabell for mengdeangivelse:

Kode	Maksimal nettovekt per inneremballasje (i gram for faste stoffer, og i ml for væsker og gasser)	Maksimal nettovekt per ytteremballasje (i gram for faste stoffer, og i ml for væsker og gasser, eller summen av gram og ml når det gjelder samemballering)
E0	Ikke tillatt som unntatte mengder	
E1	30	1000
E2	30	500
E3	30	300
E4	1	500
E5	1	300

Bestemmelser om - Unntatt mengde (se ADR kap 3.5).

Maksimal nettovekt per inneremballasje, for de stoffene som tillates transportert som unntatt mengde, er mellom 1 gram / ml til 30 gram / ml. og for maksimal nettovekt per ytteremballasje mellom 300 gram / ml til 1000 gram / ml. (ADR/RID og IMDG-code kap. 3.5.1.2)

Godset skal være merket slik:

Merkingen skal inneholde nummeret på den fareseddelen som viser primærfaren. Videre navn på avsender eller mottaker hvis det ikke fremkommer annensteds på kolliet.

Det kreves ingen transportdokumenter ved vei - / banetransport.

Maksimalt antall kolli på et kjøretøy / jernbanevogn eller i en container skal ikke overskride 1000.

Privat transport av farlig gods i forbrukerpakninger

Transport av farlig gods i forbrukerpakninger av privat personer til personlig bruk.

ADR reglene gjelder ikke for farlig gods i forbrukerpakninger og som transporteres av privatpersoner til eget bruk. Kan også omfatte en håndverkens transport av eks. gassflasker i forbindelse med utføring av eget arbeide. Se event. ADR kap 1.1.3.1 for utdypende tekst.

Forskjellige farlige stoffer og gjenstander i klasse 9 – spesielt merkekrav.

Kolli, containere, tankcontainere og kjøretøy som inneholder miljøskadelige stoffer skal være merket (se ADR/RID kap. 5.2.1.8.3 og 5.3.6) med symbol på miljøskadelige stoffer.

Unntak gjelder for enkeltforpakninger og kombinasjonsforpakninger med innhold 5 liter / kilo eller mindre.

ADR - kompetansebevis

Transport av farlig gods over de mengder som 1.1.3.6 setter, krever at sjåføren har gyldig ADR kompetansebevis.

Transportdokument / fraktbrev

Transportdokumentet kan være et vanlig fraktbrev eller annet dokument. Det er ingen krav til utseende, men til innhold.

For transport som i sin helhet foregår i Norge er det tilstrekkelig å bruke norsk språk i alle dokumenter og på merking. Norge, Sverige og Danmark har inngått en Multilateralavtale M 85 om at språk i transportdokumentet kan være på ett av de tre lands språk (www.dsb.no). Se Landtransportforskriften § 9.

Ved Internasjonal transport skal språket i transportdokumentet være på et offisielt språk i avsenderlandet og, hvis det ikke er engelsk, fransk eller tysk, også på engelsk, tysk eller fransk. Fra 1.1 2011 er det innført en ny regel om oppebevaring av farlig gods dokumentasjon, (se ADR kap. 5.4.4) - Avsenderen og transportøren skal oppevare en kopi av farlig gods transportdokument og tilleggsinformasjon og dokumentasjon som spesifisert i ADR i en periode på minst 3 måneder. Dersom dokumentene blir oppbevart elektronisk eller i et datasystem skal avsenderen og transportøren være i stand til å reprodusere den på papir.

Skriftlige instruksjoner (transportuhellskort)

Tidligere krevde ADR at det skulle medfølge spesifikke skriftlige instruksjoner / transportuhellskort, for det enkelte UN nummer / stoff. I ADR/RID 2009 er det laget en felles skriftlige instruksjoner for alle klasser. Som en hjelp hvis uhell eller nødsituasjoner skulle oppstå under en transport, skal

føreren – også togførere - gis skriftlige instruksjonene (transportuhellskort). De skriftlige instruksjonene skal oppbevares i førerhuset og være lett tilgjengelig. De skal være på et språk som føreren kan lese og forstå. Transportøren skal forsikre seg om at sjåføren(e) forstår instruksjonen og er i stand til å utføre tiltakene på en tilfredsstillende måte, samt at det nødvendige utstyret befinner seg i kjøretøyet.

De skriftlige instruksjonene (vedlagt) er delt i tre;

- Tiltak ved ulykke eller nødssituasjoner
- Veiledning til fører om egenskaper til farlige stoffer eller klasse, og aksjon ved uhell.
- Utstyr for personlig og generell beskyttelse, for å kunne gjennomføre tiltak ved ulykker og andre hendelser.

De skriftlige instruksjonene skal fremstå slik som i vedlegget på side 25-28 (fire sider i A4 størrelse) og være i farger. Benytt alltid gjeldende regelverk, og sørg for at førere og andre har siste versjon av uhellsinstruksjonene. Se link på www.dsb.no - farlige stoffer – transport av farlig gods – viktig informasjon - skriftlige instruksjoner.

Skriftlige instruksjoner på andre språk:

http://www.unece.org/trans/danger/publi/adr/adr_linguistic_e.html

Transport av farlig gods, bortsett fra begrenset mengde, unntatt mengde (som landtransport), og farlig gods som ikke er underlagt reglene av andre årsaker, krever at transportdokument for farlig gods skal medfølge forsendelsene. Gjennomføres transporten iht 1.1.3.6 er det ikke krav om at sjåføren å ha med skriftlige instruksjoner.

Reglene for det enkelte stoff

Reglene for det enkelte stoff er bygget opp via en klassifiseringskode. I ADR/RID fremkommer en tabell (Kap. 3 – tabell A) som angir det enkeltes stoff klassifisering og de spesielle regler som er knyttet til de forhold som må være oppfylt før godset kan settes i transport og de reglene som gjelder under transport. Her gjengis kun emballasjegruppenes betydning og eksempel på klassifiseringskoder.

Emballasjegruppene – betydning

Emballasjegruppe I - meget farlig

Emballasjegruppe II - middels farlig

Emballasjegruppe III - mindre farlig

Se ADR/RID, for spesifikk betydning for det enkelte klasse / stoff.

Klasse 1, 2 og 7 benytter ikke emballasjegruppe for å angi faregrad. I øvrige klasser fremkommer også enkelte stoffer / gjenstander uten emballasjegruppeangivelse.

Forklaring og eksempler på klassifisering:

UN 1230 Metanol 3 (6.1) II (D/E)

UN 1230 = stoffets identifikasjonsnummer / UN nummer

Metanol = varenavn

3 = fareseddelnr. 3 for brannfarlig væske (primærfare)

(6.1) = fareseddelnr. 6.1, giftig (sekundærfare)

II = emballasjegruppe II (middels farlig væske)

D/E = tunnel restriksjonskode

UN 0337 Fyrverkeri 1.4 S, 50 kilo (E)

UN 0337 = gjenstandens identifikasjonsnummer / UN nummer

1 = klasse 1 - eksplosive stoffer og gjenstander

4 = faregruppe

S = forenlighetsgruppe (bl a for samlastingsnøkkel med andre stoffer i kl1)

50 kilo = netto eksplosiv innhold

E = tunnel restriksjonskode

Overpakning og merking

Overpakning merkes med teksten «Overpakning» på et offisielt språk i opprinnelseslandet, og også på engelsk, tysk eller fransk.

Eksempler på overpakninger;

a. et lastebrett som f.eks. en pall hvor et antall kolli er anbrakt eller stablet og sikret med plastbånd, krympefolie eller strekkfolie eller på annen egnet måte; eller

b. en ytre, beskyttende emballasje, slik som en kasse eller en sprinkelkasse.

Dette betyr at alle tildekkede paller med farlig gods er å betrakte som en overpakning!

Samlastingsforbudene gjelder også slik overpakning.

Definisjon kjøretøy eller transportenhet

ADR regler om bl.a. samlastingsforbud og transport iht 1.1.3.6, knyttes til begrepene Kjøretøy eller Transportenhet. Samlastingsforbudene gjelder per kjøretøy. Mens transport iht 1.1.3.6 gjelder per transportenhet.

Definisjon

Kjøretøy: Bil og eller tilhenger. Mao bil og tilhenger er to "kjøretøy".

Transportenhet: Uten betydning om det er singel bil eller om den har tilhenger.

Transport iht 1.1.3.6 (tabell)

Transport iht 1.1.3.6. gir reduserte krav til kjøretøyets utstyr og krav til sjåføren.

Transport iht 1.1.3.6 kan skje når mengden av farlig gods som transporteres i en transportenhet ikke overstiger verdien "1000" i tabellen. Ved transport iht 1.1.3.6 på en transportenhet (bil eller bil og tilhenger) behøver ikke bl.a. følgende ADR bestemmelser å være oppfylt:

- Merking av kjøretøyet med oransje skilt / faresedler
- Skriftlige instruksjoner
- Om kjøretøyets mannskap og utstyr, men krav om en brannslukker, 2 kilo
- Ikke krav om at kjøretøyets mannskap skal ha ADR kompetansebevis, men skal ha dokumentert opplæring iht kapittel 1.3 og 8.2.3.
- Forbudet om å ta med passasjerer

For eksakte bestemmelser, se ADR kap. 1.1.3.6.2

Når farlig gods av forskjellige transportkategorier (som vist i tabellen) transporteres på en transportenhet, **skal summen av...**

- mengde stoffer og gjenstander av transportkategori 1, multiplisert med "50"
- mengde stoffer og gjenstander av transportkategori 1 omtalt i merknaden a/, multiplisert med "20"
- mengde stoffer og gjenstander av transportkategori 2, multiplisert med "3"
- mengde stoffer og gjenstander av transportkategori 3, multiplisert med "1"
- mengde stoffer og gjenstander av transportkategori 4, ubegrenset = "0"

.... ikke overstige "1000".

Stoffer og gjenstander i transportkategori 0, kan ikke transporteres iht. 1.1.3.6.

Transport-kategori	Stoffer eller gjenstander Emballasjegruppe eller klassifikasjonskode/gruppe eller UN nr.	Største samlede mengde av samme kategori:	Sum største samlede mengde 1) av forskjellig kategori - skal ikke overstige "1000 "
0	<p>Klasse 1: 1.1A, 1.1L, 1.2L, 1.3L, og UN 0190</p> <p>Klasse 3: UN 3343</p> <p>Klasse 4.2: Stoffer tilhørende emballasjegruppe I</p> <p>Klasse 4.3: UN 1183, 1242, 1295, 1340, 1390, 1403, 1928, 2813, 2965, 2968, 2988, 3129, 3130, 3131, 3132, 3134, 3148, 3396, 3398, 3399</p> <p>Klasse 5.1: UN 2426</p> <p>Klasse 6.1: UN 1051, 1600, 1613, 1614, 2312, 3250, 3294</p> <p>Klasse 6.2: UN 2814, 2900</p> <p>Klasse 7: UN 2912 -2919, 2977, 2978, 3321 -3333</p> <p>Klasse 8: UN 2215 (Maleinsyreanhydrid, smeltet)</p> <p>Klasse 9: UN 2315, 3151, 3152, 3432 og utstyr som inneholder slike stoffer eller blandinger og tom, ikke rengjort emballasje som har inneholdt stoffer klassifisert i denne transportkategori klasser: klassifisert i denne transportkategorien, med unntak av emballasje tilhørende UN 2908</p>	0	= "Full "ADR
1	<p>Stoffer og gjenstander i EMBALLASJEGRUPPE I og som ikke er klassifisert i transportkategori 0, samt stoffer og gjenstander av følgende klasser:</p> <p>Klasse 1: 1.1B - 1.1J/a , 1.2B – 1.2J, 1.3C, 1.3G, 1.3H, 1.3J, og 1.5D /a</p> <p>Klasse 2: gruppene T, TC/a , TO, TF, TOCa og TFC, Aerosoler: C, CO, FC,T, TF, TC, TO, TFC, og TOC, kjemikalier under trykk: UN 3502, 3503, 3504, 3505</p> <p>Klasse 4.1: UN 3221 – 3224, 3231 – 3240, 3533, 3534.</p> <p>Klasse 5.2: UN 3101 – 3104, 3111 -3120</p>	20	Vekt/mengde x 50
2	<p>Stoffer og gjenstander i EMBALLASJEGRUPPE II og som ikke er klassifisert i transportkategori 0, 1 eller 4, samt stoffer av følgende:</p> <p>Klasse 1: 1.4B – 1.4G og 1.6N</p> <p>Klasse 2: Gruppe F. Aerosoler F. Kjemikalier under trykk: UN 3501</p> <p>Klasse 4.1: UN 3225 – 3230, 3531, 3532.</p> <p>Klasse 4.3: UN 3292</p> <p>Klasse 5.1: UN 3356</p> <p>Klasse 5.2: UN 3105 – 3110</p> <p>Klasse 6.1: UN 1700, 2016, 2017, og stoffer og gjenstander som tilhører emballasje gruppe III</p> <p>Klasse 9: UN 3090, 3091, 3245, 3480, 3481.</p>	333	Vekt/mengde x 3
3	<p>Stoffer og gjenstander i EMBALLASJEGRUPPE III og som ikke er klassifisert i transportkategori 0, 2 eller 4, samt stoffer og gjenstander av følgende klasser:</p> <p>Klasse 2: gruppene A og O, Aerosoler A og O. Aerosoler: A og O. Kjemikalier under trykk: UN 3500.</p> <p>Klasse 3: UN 3473</p> <p>Klasse 4.3: UN 3476.</p> <p>Klasse 8: UN 2794, 2795, 2800, 3028, 3477, 3506.</p> <p>Klasse 9: UN 2990 og 3072</p>	1 000	Vekt/mengde x 1
4	<p>Klasse 1: 1.4S</p> <p>Klasse 2: UN 3537 – 3539</p> <p>Klasse 3: UN 3540</p> <p>Klasse 4.1: UN 1331, 1345, 1944, 1945, 2254, 2623, 3541</p> <p>Klasse 4.2: UN 1361, 1362 emballasjegruppe III</p> <p>Klasse 4.3: UN 3543</p> <p>Klasse 5.1: UN 3545</p> <p>Klasse 5.2: UN 3545</p> <p>Klasse 6.1: UN 3546</p> <p>Klasse 7: UN 2908 – 2911</p> <p>Klasse 8: UN 3547</p> <p>Klasse 9: UN 3268, 3499, 3508, 3509, 3548, og tom, ikke rengjort emballasje som har inneholdt farlig gods, unntatt når den er klassifisert i transportkategori 0</p>	ubegrenset	ubegrenset
a/	For UN 0081, 0082, 0084, 0241, 0331, 0332, 0482, 1005, og 1017 skal største samlede mengde på en transportenhet være:	50 kg	Mengden av stoffer og gjenstander x 20

Transportkategorier

Transportkategori 0

Transport kategori 0's oppgitte klassifikasjoner og UN nummer, samt ikke rengjort tomemballasje som har inneholdt stoffer av tilsvarende klassifikasjoner og UN nummer, kan ikke transporteres iht 1.1.3.6 = «full» ADR TRANSPORT.

Klasse 1: De oppgitte UN nummer, kan kun mottas for transport, om spesielt godkjent kjøretøy for eksplosiv transport såkalt EX/II eller EX/III, er tilgjengelig.

Transportkategori 1

Stoffer og gjenstander som tilhører emballasjegruppe I og som ikke er klassifisert i transportkategori 0, samt spesielt nevnte stoffer og gjenstander.

Transport kategori 1, har 20 kilo som maksimum og gangetall 50 (= 1000 poeng).

Transportkategori 2

Stoffer og gjenstander som tilhører emballasjegruppe 2 og som ikke er klassifisert i transportkategori 0, 1, 3 eller 4, samt spesielt nevnte stoffer og gjenstander.

Transport kategori 2, har 333 kilo som maksimum og gangetall 3 (= 1000 poeng).

Transportkategori 3

Stoffer og gjenstander som tilhører emballasjegruppe 3 og som ikke er klassifisert i transportkategori 0, 1, 2 eller 4, samt spesielt nevnte stoffer og gjenstander.

Transport kategori 3, har 1000 kilo som maksimum og gangetall 1 (=1000 poeng).

Transportkategori 4

Stoffer og gjenstander som er spesielt nevnt, samt tom, ikke rengjort emballasje som har inneholdt farlig gods, unntatt når den er klassifisert i transportkategori 0. Transport kategori 4, er ubegrenset, gangetall 0 og således ingen begrensning i kilo eller poeng. Sendinger i denne kategorien skal IKKE regnes med ved opplasting i kombinasjoner med transport kategori 1, 2 og eller 3.

Eks.: UN 1824 Natriumhydroksidløsning 8, II ADR, vekt 333 kilo.

333 ganger 3 = (999) 1000 poeng som er maksimum mengde. Har vi samme klassifisering og 200 kilo blir det 200 ganger 3 = 600 poeng og vi kan i tillegg laste eks. 400 kilo av transportkategori 3 med gangetall 1, som gir 400 poeng og til sammen 1000 poeng.

Om du ser i en ADR bok vil transportkategoriene for den enkelte klassifisering fremkomme i tabell A kolonne 15 (unntak er UN nr. 0081, 0082, 0084, 0241, 0331, 0332, 0482, 1005 og 1017 hvor det angis transportkategori 1 og ikke de mengdene som fotnote a/ gir).

Lasting

Samlastingsforbud (per kjøretøy)

X i tabeller = samlasting er tillatt

Gods i klasse 1, merket med fareseddel nr 1, 1.4 (med unntak av 1.4 S), 1.5, 1.6, skal ikke samlastes med annet farlig gods merket med fareseddel nr. 2 t.o.m. nr. 9.

Fotnote 1 = samlasting tillatt med stoffer og gjenstander av 1.4 S

Fotnote 2 = (samlasting tillatt mellom klasse 1 og livredningsmateriell av klasse 9, UN nummer 2900, 3072 og 3268).

Se evtl. ADR kap. 7.5.2.1 for forklaring av fotnotene 3 og 4.

Fareseddel nr.	1	1.4	1.5	1.6	2.1, 2.2, 2.3	3	4.1	4.1 +1	4.2	4.3	5.1	5.2	5.2 +1	6.1	6.2	7 A, B, C	8	9
1	Se 7.5.2.2										4/		+1					2/
1.4					1/	1/	1/		1/	1/	1/	1/		1/	1/	1/	1/	1/2/
1.5																		3/
1.6																		2/
2.1, 2.2, 2.3		1/			x	x	x		x	x	x	x		x	x	x	x	x
3		1/			x	x	x		x	x	x	x		x	x	x	x	x
4.1		1/			x	x	x		x	x	x	x		x	x	x	x	x
4.1 +1								x										
4.2		1/			x	x	x		x	x	x	x		x	x	x	x	x
4.3		1/			x	x	x		x	x	x	x		x	x	x	x	x
5.1	4/	1/			x	x	x		x	x	x	x		x	x	x	x	x
5.2		1/			x	x	x		x	x	x	x		x	x	x	x	x
5.2 +1													x					
6.1		1/			x	x	x		x	x	x	x		x	x	x	x	x
6.2		1/			x	x	x		x	x	x	x		x	x	x	x	x
7A, B, C		1/			x	x	x		x	x	x	x		x	x	x	x	x
8		1/			x	x	x		x	x	x	x		x	x	x	x	x
9	2/	1/ 2/	2/	2/	x	x	x		x	x	x	x		x	x	x	x	x
		3/																

Samlasting i klasse 1 (per kjøretøy)

Klasse 1, tilhørende forskjellige forenlighetsgrupper (bokstaver), skal kun samlastes i henhold til tabell. X = samlasting tillatt Fotnote merket 1/, 2/, 3/ 4/ betyr at de kan samlastes, men kun etter spesielle regler, se ADR kap 7.5.2.2.

Samlasting - tabell, klasse 1

Forenlighetsgruppe	A	B	C	D	E	F	G	H	J	L	N	S
A	X											
B		X		1/								X
C			X	X	X		X				2/ 3/	X
D		1/	X	X	X		X				2/ 3/	X
E			X	X	X		X				2/ 3/	X
F						X						X
G			X	X	X		X					X
H								X				X
J									X			X
L										4/		
N			2/ 3/	2/ 3/	2/ 3/						2/	X
S		X	X	X	X	X	X	X	X		X	X

Klasse 1 kan kun transporteres på ordinære kjøretøy etter reglene om "1.1.3.6". Over "1.1.3.6" må spesielle sertifiserte kjøretøy for eksplosiv transport benyttes, såkalt EX/II og EX/III kjøretøy.

Kjøling og kondisjonering

Spesielle bestemmelser for kolli og kjøretøy som inneholder stoffer som representerer fare for kvelning når de benyttes til kjøling / kondisjonering. Slike stoffer kan være Tørris (UN 1845), Nedkjølt flytende nitrogen (UN 1977) og Nedkjølt flytende argon (UN 1951). Informasjon om benyttet kjølemiddel skal fremkomme i dokument som følger transporten. Det er kun tillatt transportert i godt ventilerte kjøretøy. Merking av kolli med type kjølemiddel etterfulgt av ordet "som kjølemiddel" eller som "kondisjoneringsmiddel". Lasterommets alle innganger (dører til lasterom) skal merkes med eget varselsmerke. Her skal fremkomme type kjølemiddel, som kjølemiddel eller kondisjoneringsmiddel. For utdypende bestemmelser, se ADR kap. 5.5.3

Forholdsregel med hensyn til matvarer, andre konsumvarer og dyrefor - Atskillelse

Matvarer, andre konsumartikler og dyrefor skal oppbevares og lastes atskilt fra farlig gods merket med fareseddel nr. 6.1, 6.2 og nr. 9 som inneholder UN. nr. 2212, 2315, 2590, 3151, 3152, 3245.

Atskilt ved;

- hele delevægger som er minst like høye som det farlige godset
- av annet gods som ikke er merket med fareseddel nr. 6.1, 6.2 og 9
- avstand på 0,8 meter

Med mindre kolli som er merket med disse faresedlene er utstyrt med tilleggsemballasje eller er fullstendig dekket (f.eks. med pressenning, et dekke av papp eller på annen måte).

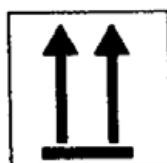
Lasteregler, stuingsymboler

Lastingen må utføres slik at godset ikke forskyver seg eller kan bli skadet.

Kolli merket med stuingsymboler, skal alltid respekteres og følges slik at farlige situasjoner ikke oppstår.

må ikke nedstues

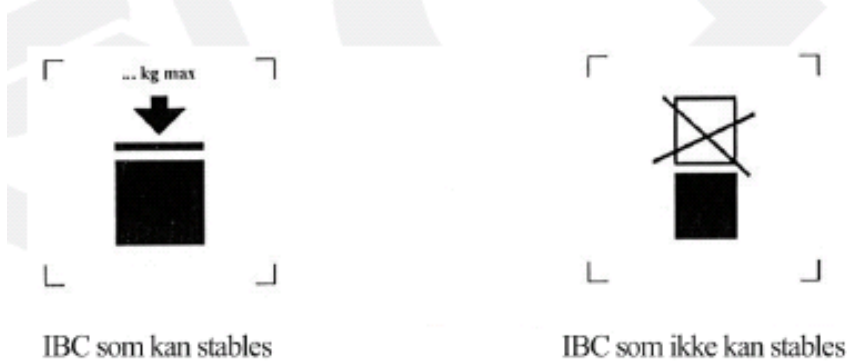

stå med pilene opp

beskyttes mot vann

Høyeste tillatte stablelast ved bruk av IBCer skal angis med et av følgende symboler:

Symbolene skal være minst 100 x 100 mm, være varige og lett synlige. Bokstaver og tall som angir massen skal være minst 12 mm høye.

Nasjonal /internasjonal ferje

Nasjonal ferje

Om bord i ferjen gjelder sjøfartsdirektoratets forskrift. Ferjens utstyr og antall passasjerer er bestemmende for antall farlig gods transporter pr. tur og plassering av enhetene.

Er transporten iht 1.1.3.6, vil ferjetransporten kunne gjennomføres uten restriksjoner for antall enheter osv.

Ved ombordkjøring skal kopi av transportdokumentene for farlig gods overleveres til ferjens mannskap. NB. Gjelder også ved transport iht 1.1.3.6.

Internasjonal ferje

De aller fleste ferjene benytter bestemmelsene i IMDG (International Maritime Dangerous Goods Code).

Følgende dokumentasjon skal medfølge sjøtransporten:

- Transportdokument
- Dangerous Goods-declaration
- Containerstuingssertifikat, underskrevet av den som har lastet enheten

Transportenhet skal være merket iht. bestemmelsene i ADR eller IMDG.

NB. Type farlig gods / mengde, bestemmer om transportenheten kan medfølge en passasjerferje eller må benytte ro-ro skip.

Kontakt ferjerederiet for avklaring, før transporten starter.

Farlig gods i vegtunneler

Restriksjoner av transport av farlig gods er / vil bli innført for en rekke veitunneler. Restriksjonene fremkommer i ADR kap. 1.9 og 8.6.

Tuneller med restriksjoner for farlig gods merkes slik med underskilt - Tunnelkategori .

Tunnelkategori A:

Ingen begrensninger for transport av farlig gods (ingen vegskilt).

Tunnelkategori B:

Begrensninger for farlig gods som kan lede til meget store eksplosjoner.

Tunnelkategori C:

Begrensninger for farlig gods som kan lede til meget store eksplosjoner, store eksplosjoner eller et stort giftig utslipp.

Tunnelkategori D:

Begrensninger for farlig gods som kan lede til meget store eksplosjoner, store eksplosjoner, et stort giftig utslipp eller en kraftig brann.

Tunnelkategori E:

Begrensninger for alt farlig gods unntatt UN 2919, 3291, 3331, 3359 og 3373.

Sjåførere, avsendere og transportører kan ved hjelp av kodene i kolonne 15 i tabell A i kapittel 3.2 og det nye kapittel 8.6, beregne hvilken tunnelbegrensningskode som gjelder for en bestemt transportenhet (= bil med eventuell tilhenger) med farlig gods. I tabell 8.6.4 i ADR kapittel 8.6 kan man deretter finne hvilke tunnelkategorier (B til E) som man ikke har lov til å kjøre gjennom med den aktuelle transportenhet med farlig gods.

Tunnelrestriksjoner for ulike land: http://www.unece.org/trans/danger/publi/adr/countryinfo_e.htm

Sikkerhet - Security

Sikkerhet – terminal

Tenk sikkerhet / sikring av terminal og gods. Farlig gods er / kan være mål for personer som ønsker å skade samfunnet.

- Terminaler skal være sikret og ha god belysning.
- Farlig gods skal kun overleveres til kjente transportører.
- Uvedkommende skal ikke gis tilgang til farlig gods dokumenter eller opplysninger om farlig gods som er i eller skal transporteres.

- Uvanlige og unormale hendelser eller spørsmål fra ukjente om farlig gods transporter eller type farlig gods som transporterer må rapporteres. (iht foretakenes egne beredskaps og varslingsplaner)
- Røykeforbud ved lossing og lasting.

Sikkerhet – sjåfør

Tenk sikkerhet / sikring av kjøretøy og last under transport og ved stopp. Det lastede farlige godset er / kan være mål for personer som ønsker å skade samfunnet.

- Ta forholdsregler for å unngå tyveri / misbruk av farlig gods som kan sette menneskeliv i fare eller skade på materiell og miljø.
- Studer de skriftlige instruksjoner før transporten starter.
- Transportdokumentene oppbevares atskilt fra andre dokumenter og lett tilgjengelig i førerhuset, men uten at uvedkommende kan få tilgang til opplysningene.
- Passasjer er ikke tillatt.
- Røykeforbud ved lossing og lasting.
- Motoren stoppes ved lasting/lossing.
- Lås kjøretøyet, lukk vinduene og sikre lasterommet hver gang kjøretøyet forlates.
- Fyll opp drivstofftanken før transporten starter
- Planlegg kjøreruten for å unngå unødvige stopp.
- Hvis uhell, ring tlf. 110.
- Husk, samlastingsforbudene og krav om atskillelse (matvarer).
- Rapporter uvanlige og unormale hendelser til politiet.

Brannslukkere på bil

For øvrig utstyr, [se Skriftlige instruksjoner](#)

- Oransjefarget skilt, godt synlig foran og bak på bil / tilhenger ved transport over 1.1.3.6.
- Transportenheter som transporterer farlig gods ihht 1.1.3.6 skal være utstyrt med ett håndslukkerapparat for brannklassene A, B og C, som minst inneholder 2 kilo tørt pulver (eller tilsvarende kapasitet for andre egnede slökkemidler).
- Etterfølgende tabell angir minstekravene til bærbare brannslukkere for brannklassene A, B og C gjeldende for transportenhet.
- Brannslukkerne kontrolleres årlig av godkjent firma som påsetter oblat som viser neste kontrolldato.

(1) Transportenheter med største tillatte totalvekt	(2) Minste antall brannslukkings-apparater	(3) Minste samlede kapasitet per transportenhet	(4) Minst ett apparat i kolonne 2 skal være egnet for bekjempning av brann i motor eller førerhus. Dette skal ha en kapasitet på minst:	(5) Minst ett apparat i kolonne 2 skal ha en kapasitet på minst:
≤ 3,5 tonn	2	4 kg	2 kg	2 kg
> 3,5 tonn ≤ 7,5 tonn	2	8 kg	2 kg	6 kg
> 7,5 tonn	2	12 kg	2 kg	6 kg
De oppgitte kapasiteter er for pulverapparater (eller tilsvarende kapasitet for et hvert annet egnet slökkemiddel).				

Merking på transportenhet, containere/vekselpåbygg

Vekselpåbygg er en container som kan tas av og på i lastet tilstand av kjøretøyets påmonterte utstyr og uten hjelp av truck eller kran. Må ikke forveksles med en tradisjonell container som ikke har egne bein og må ha truck hjelp / kran for lossing / lasting osv. Vekselpåbygg benyttes av mange transportselskaper, bl.a. av PostNord, Bring Logistics og DB Schenker.

Containere / vekselpåbygg:

- Ved fremføring på jernbane eller kombinasjon av vei og jernbane plasseres faresedler (placards) tilsvarende godset på containerens / vekselpåbyggets fire sider. Krav til merking gjelder selv om transporten foregår iht. 1.1.3.6.
- Ved fremføring kun på vei behøver ikke vekselpåbygget å merkes med faresedler. Ved transport av klasse 1 og 7 skal det allikevel merkes med faresedler på begge sider og bak.
- Ved fremføring av containere (ikke vekselpåbygg) skal containeren merkes på alle fire sider med faresedler tilsvarende godset uansett om transporten foregår på vei eller kombinasjon vei / jernbane.
- Ved transport av (mange typer) gass i lukket enhet, skal enheten merkes bak med egen fareseddel, med tekst:
”Advarsel – ingen ventilasjon – Åpnes med forsiktighet”.

Bil:

- Oransjefarget skilt plasseres godt synlig foran og bak.
- Ved transport av klasse 1 og 7 skal det merkes med faresedler på begge sider og bak.
- Ved transport av gass i lukket kjøretøy, skal kjøretøyet merkes bak med egen fareseddel, med tekst: ”Advarsel – ingen ventilasjon – Åpnes med forsiktighet”.

husk: De oransjefargede skiltene – 40 cm brede og 30 cm høye - skal være montert liggende.

Hvis ”elgfanger” er montert skal skiltet monteres foran på denne.

De oransje skiltene skal alltid være tildekket når det ikke er farlig gods i lasten

Hvis transportenheten ikke er riktig merket, mangler transportdokumenter, nødvendig utstyr eller lignende, vil sjåføren ved kontroll bli ilagt bot / transportforbud. Ved alvorlige mangler kan bilsertifikatet bli inndratt. Hvis ulykker skulle oppstå vil involverte foretak bli gransket av transporthavarikommisjonen, og ansvarlige foretak kan bli ilagt foretaksstraff og er juridisk ansvarlig bestemmelser ikke er fulgt.

Hvem gjør hva - huskeliste

(Transport av farlig gods via samlastingsterminal og fremføring med vekselpåbygg)

Avsender

- Godset skal være korrekt klassifisert, emballert og merket med UN nummer samt fareseddel(er).
- Utsteder og overleverer transportdokument for farlig gods.

Sjåfør hos avsender

- Motta transportdokument for farlig gods. Skriftlig instruksjon skal befinne seg i bilen.
- Kontroll av transportdokument for farlig gods er iht krav i regelverk, og at informasjonen stemmer overens med merkingen på kolli.
- Hvis feil, mangler eller uoverenstemmelser eller skade på godset, kontakt avsenders ansvarshavende. Skadet gods skal **ikke** settes i transport!
- Samlastingsforbud? Utstyr? Merking av bilen med oransje skilt og event. faresedler?
- Ved transport av (mange typer) gass skal lukket lasterom merkes bak med egen fareseddel, med tekst:
”Advarsel – ingen ventilasjon – Åpnes med forsiktighet”.
- Transportdokumentene for farlig gods oppbevares atskilt fra andre dokumenter og lett tilgjengelig i bilens førerhus.

Sjåfør ved terminal

- Transportdokumenter leveres sammen med godset på terminalen.

Lager/terminaloperatør på godsmottak/terminal

- Motta transportdokument for farlig gods (fraktbrev).
- Kontroller antall kolli iht. transportdokumentet.
- Kontroller at emballasjen er uten skade.
- Kontroller at emballasjen er godkjent og merket med UN symbol.
- Kontroller at godset er merket med UN nummer og fareseddel(er)
- Hvis OK på alle punkter overføres godset og transportdokumentene samlet til avgående enhet.
- Hvis feil, mangler eller uoverenstemmelser mellom opplysningene i transportdokument for farlig gods, og merking på kolli oppdages, kontakt overordnet. Farlig gods med feil og mangler skal korrigeres (avviksbehandles) før det kan sendes videre.

NB! Gods pakket og merket som begrenset mengde, unntatt mengde eller kun med forbrukermerking/GHS/REACH, krever ikke transportdokument for farlig gods for landtransport.

Skal gods mellomlagres for senere utkjøring, plasseres gods og transportdokumentene på egen oppmerket plass / lagringssted. (Bedriftsinterne rutiner).

Lager/terminaloperatør ved opplasting på avgående enhet

Godset lastes iht. samlastingsreglene og transportdokumentene leveres transportør. (bedriftsinterne rutiner)

Lager/terminaloperatør ved klargjøring og merking av vekselpåbygg.

Hvis samlet poengsum overstiger 1000 poeng og vekselpåbygget skal fremføres på jernbane eller vei/jernbane, skal vekselpåbygget merkes på alle fire sider med tilsvarende faresedler som godset. Om fremføres kun på vei, kreves ikke merking av vekselpåbygg, men bilen skal merkes med oransje skilt. Ved transport av klasse 1 og 7 skal vekselpåbygget merkes med faresedler. Ved transport av gass merkes enheten bak med egen fareseddel, med tekst:

”Advarsel – ingen ventilasjon – Åpnes med forsiktighet”

Containere som ikke kommer inn under definisjonen, vekselpåbygg, skal merkes på alle fire sider med faresedler tilsvarende godset. Ved fremføring via jernbane meldes farlig gods transport til CargoNet / andre jernbane- operatører iht avtalt frist.

Sjåfør ved fremføring/avreise

- Hent transportdokument.
- Hvis ferje underveis, en kopi av transportdokumentene per ferje.
- Kontroll, se punkt. 2.
- Hvis summen av 1, evt. 2 containere, overstiger 1000 poeng skal transportenheten merkes med oransje skilt, se også pkt. 6.

Sjåfør ved myndighetskontroll på vegen

- Overlever transportdokumentene.
- Vis ADR utstyret og kompetansebeviset.
- Vær behjelpelig med å vise lasten om ønsket.
- Ved ”behov for hjelp”, ring egen sikkerhetsrådgiver for bistand.

Sjåfør ved ankomst terminal

- Overlever lasten og transportdokumentene.

Lager/terminaloperatør ved lossing

- Motta / hente transportdokumentene som holdes sammen med godset. Se også pkt 4.
- Enheter med farlig gods skal ”utluftes” før lossing starter.
- Etter lossing skal vekselpåbyggets fareseddelmerking fjernes.

Sjåfør ved utkjøring

- Se punkt. 2.

Sjåfør hos mottaker

- Overlever gods og transportdokumenter.
- Farlig gods skal aldri utleveres uten kvittering.
- Ved tvil om at mottaker er ”rett person”, be om legitimasjon.

Tiltak ved uhell

(Se også tiltak ved ulykker eller nødsituasjoner i de skriftlige instruksjoner)

Tiltak for å hindre personskade, tap av menneskeliv, forurensing, skade på miljø, samt å begrense økonomiske tap.

- ta ledelsen
- få oversikt
- varsle nødsentral – tlf. nr 113 eller 110
- skru av motor
- sikre skadestedet
- sikre at de bevisstløse har frie luftveier
- evt. hjerte - lungeredning
- stoppe blødning
- hindre nedkjøling
- snakk med de forulykkede'

Melding om uhell

- Hvem: Navn og adresse og hvor det ringes fra
- Hva: Hva er hendt, antall skadde/skader, farlig gods?
- Hvor: Nøyaktig stedsangivelse for ulykken.

Ikke legg på, få meldingen bekreftet!

Personskade

Sjekk:

- Bevissthet og åndedrett.
- Sirkulasjon/puls må sjekkes hele tiden.
- Skaden kan utvikles/forverres.

SNAKK TIL PASIENTEN - SE PÅ PASIENTEN - TA PÅ PASIENTEN.

Nødnummer

- 110 Brann
- 112 Poli
- 113 Ambulanse – v/ større ulykker kontakt oppdragsgiver/arbeidsgiver.

Skriftlige instruksjoner iht ADR

Tiltak ved ulykker eller nødssituasjoner

Hvis en ulykke eller nødssituasjon oppstår eller er nært forstående under transport, skal kjøretøyets mannskap gjennomføre følgende tiltak dersom det er trygt og praktisk gjennomførbart:

- Sett på bremsene, stopp motoren og slå av strømmen fra batteriet ved hjelp av hovedstrømbryteren hvis en slik finnes;
- Unngå tennekilder, og spesielt røyking og bruk av elektroniske sigaretter eller lignende innretninger. Ikke slå på elektrisk utstyr;
- Varsle relevante nødetater, gi dem så mye informasjon om hendelsen eller ulykken og de involverte stoffene som mulig;
- Ta på varselvest og sett ut frittstående varselsignaler på en hensiktsmessig måte;
- Ha transportdokumentene lett tilgjengelig for utrykningspersonell når disse ankommer;
- Ikke gå i eller berør utlekkede stoffer og unngå å puste inn gass, røyk, støv og damp ved å oppholde deg i den retningen vinden blåser fra;
- Bruk brannslukkerne til å slukke mindre branner i dekk, bremses og motorrom hvis det er hensiktsmessig og trygt;
- Kjøretøyets mannskap skal ikke forsøke å slukke brann i lasterommet;
- Dersom det er hensiktsmessig og trygt, bruk utstyret på kjøretøyet til å forhindre lekkasjer til vannmiljøer eller avløp, og til å samle opp søl;
- Gå vekk fra ulykkesstedet, råd andre til å gjøre det samme og følg rådene fra redningstjenesten;
- Fjern alle tilsølte klær og bruk tilsølt beskyttelsesutstyr og avhend det på en trygg måte.

Tilleggsveiledning

Tilleggsveiledning for kjøretøyets mannskap om egenskapene til farlig gods etter klasse og tiltak avhengig av rådende omstendigheter

Tilleggsveiledning for kjøretøyets mannskap om egenskapene til farlig gods etter klasse og tiltak avhengig av rådende omstendigheter		
Faresedler (1)	Farlige egenskaper (2)	Tilleggsveiledning (3)
<p>Ekspllosive stoffer og gjenstander</p> <p>1 1.5 1.6</p>	<p>Kan ha mange egenskaper og effekter slik som: Massedetonasjoner, utkast av splinter og annet materiale, intens brann/varme, kraftige lysglimt, kraftig støy eller røyk.</p> <p>Følsomme for sjokk eller støt eller varme.</p>	<p>Ta dekning, og hold deg vekk fra vinduer.</p>
<p>Ekspllosive stoffer og gjenstander</p> <p>1.4</p>	<p>En viss fare for eksplosjon og brann.</p>	<p>Ta dekning.</p>
<p>Brannfarlige gasser</p> <p>2.1</p>	<p>Fare for brann.</p> <p>Fare for eksplosjon.</p> <p>Kan være under trykk.</p> <p>Fare for kvelning.</p> <p>Kan forårsake forbrenninger eller frostskafer.</p> <p>Beholdere kan eksplodere ved oppvarming.</p>	<p>Ta dekning</p> <p>Unngå lavtliggende områder.</p>
<p>Ikke-brannfarlige, ikke-giftige gasser</p> <p>2.2</p>	<p>Fare for kvelning.</p> <p>Kan være under trykk.</p> <p>Kan forårsake frostskafer.</p> <p>Beholdere kan eksplodere ved oppvarming.</p>	<p>Ta dekning.</p> <p>Unngå lavtliggende områder.</p>
<p>Giftige gasser</p> <p>2.3</p>	<p>Fare for forgiftning.</p> <p>Kan være under trykk.</p> <p>Kan forårsake forbrenninger eller frostskafer.</p> <p>Beholdere kan eksplodere ved oppvarming.</p>	<p>Bruk fluktmaske.</p> <p>Ta dekning.</p> <p>Unngå lavtliggende områder.</p>
<p>Brannfarlige væsker</p> <p>3</p>	<p>Fare for brann.</p> <p>Fare for eksplosjon.</p> <p>Beholdere kan eksplodere ved oppvarming.</p>	<p>Ta dekning.</p> <p>Unngå lavtliggende områder.</p>

<p>Brannfarlige væsker</p> <p>3</p>	<p>Fare for brann. Fare for eksplosjon. Beholdere kan eksplodere ved oppvarming.</p>	<p>Ta dekning. Unngå lavtliggende områder.</p>
<p>Brannfarlige faste stoffer, selvreaktive stoffer, polymeriserende stoffer og faste desensiterte eksplosiver</p> <p>4.1</p>	<p>Fare for brann. Brannfarlige eller brennbare, kan antennes av varme, gnister eller flammer. Kan inneholde selvreaktive stoffer som er tilbøyelige til eksoterm dekomponering dersom de utsettes for tilførsel av varme, kontakt med andre stoffer (som syrer, tungmetallforbindelser eller aminer), friksjon eller støt. Dette kan medføre utvikling av skadelig og brannfarlig gass eller damp eller selvantennelse. Beholdere kan eksplodere ved oppvarming. Risiko for eksplosjon av desensiterte eksplosiver etter tap av desensiterer.</p>	
<p>Selvantennende stoffer</p> <p>4.2</p>	<p>Fare for brann ved selvantennelse dersom emballasjen er skadd, eller ved lekkasje. Kan reagere voldsomt med vann.</p>	
<p>Stoffer som utvikler brannfarlige gasser i kontakt med vann</p> <p>4.3</p>	<p>Fare for brann eller eksplosjon ved kontakt med vann.</p>	<p>Utlekkede stoffer bør holdes tørre ved tildekking.</p>

Tilleggsveiledning for kjøretøyets mannskap om egenskapene til farlig gods etter klasse og tiltak avhengig av rådende omstendigheter		
Faresedler	Farlige egenskaper	Tilleggsveiledning
(1)	(2)	(3)
<p>Oksiderende stoffer</p> <p>5.1</p>	<p>Fare for voldsom reaksjon, antennelse og eksplosjon ved kontakt med brennbare eller brannfarlige stoffer.</p>	<p>Unngå blanding med brannfarlige eller brennbare stoffer (f.eks. sagflis).</p>
<p>Organiske peroksider</p> <p>5.2</p>	<p>Fare for eksoterm (varmeutviklende) dekomponering ved høye temperaturer, kontakt med andre stoffer (som syrer, tungmetallforbindelser eller aminer), friksjon eller støt. Dette kan medføre utvikling av skadelige og brannfarlige gasser eller damper eller selvantennelse.</p>	<p>Unngå blanding med brannfarlige eller brennbare stoffer (f.eks. sagflis).</p>
<p>Giftige stoffer</p> <p>6.1</p>	<p>Fare for forgiftning ved innånding, hudkontakt eller svelging. Farlig for vannmiljøer eller avløpssystemer.</p>	<p>Bruk fluktmaske.</p>
<p>Infeksjonsfremmende stoffer</p> <p>6.2</p>	<p>Fare for infeksjon. Kan forårsake alvorlige sykdommer hos mennesker eller dyr. Farlig for vannmiljøer eller avløpssystemer.</p>	
<p>Radioaktivt materiale</p> <p>7A 7B 7C 7D</p>	<p>Fare for å bli tatt opp i organismen og ytre stråling.</p>	<p>Begrens eksponeringstiden.</p>

<p>Spaltbart materiale</p> <p>7E</p>	<p>Fare for nukleær kjedereaksjon.</p>	
<p>Etsende stoffer</p> <p>8</p>	<p>Fare for etseskader. Kan reagere kraftig med hverandre, med vann og andre stoffer. Utlekket stoff kan utvikle etsende damper. Farlig for vannmiljøer eller avløpssystemer.</p>	
<p>Forskjellige farlige stoffer og gjenstander</p> <p>9 9A</p>	<p>Fare for forbrenninger. Fare for brann. Fare for eksplosjon. Farlig for vannmiljøer eller avløpssystemer.</p>	

ANM 1: For farlige stoffer med flere farer og ved samlastning skal alle relevante tiltak følges.

ANM 2: Tiltakene som er listet i kolonne (3) i tabellen må tilpasses slik at de tilsvarer de klassene med farlig gods som transporteres og den aktuelle transportmåten.

Tilleggsveiledning for kjøretøyets mannskap om egenskapene til farlig gods etter klasse og tiltak avhengig av rådende omstendigheter		
Merke	Farlige egenskaper	Tilleggsveiledning
(1)	(2)	(3)
 <p>Miljøfarlige stoffer</p>	<p>Farlig for vannmiljøer eller avløpssystemer.</p>	
 <p>Oppvarmede stoffer</p>	<p>Fare for forbrenninger.</p>	<p>Unngå kontakt med varme deler av transportenheten og utlekket stoff.</p>

Utstyr for personlig og alminnelig beskyttelse som skal medbringes på transportenheten i henhold til ADR 8.1.5 for å utføre generelle og farespesifikke nødtiltak.

Følgende utstyr skal medbringes i alle transportenheter:

- minst en stoppekloss per kjøretøy, av egnet størrelse for kjøretøyets vekt og hjuldiameter;
- to frittstående varselsignaler;
- øyeskyllevæske a;
og for hvert medlem av kjøretøyets mannskap
- varselvest;
- en lommelykt;
- et par beskyttelseshansker; og øyebeskyttelse.

Tilleggsutstyr som kreves for enkelte klasser:

- en fluktmasker til hver enkelt av kjøretøyets mannskaper skal medbringes på transportenheten ved transport av gods med fareseddel nummer 2.3 eller 6.1;
- en spade b;
- tetning for sluk b;
- oppsamlingsbeholder b

a Ikke nødvendig for faresedlene 1, 1.4, 1.5, 1.6, 2.1, 2.2 og 2.3.

b Bare nødvendig for faste stoffer og væsker med faresedlene 3, 4.1, 4.3, 8 eller 9.

Utskrift av instruks i farger skal alltid være tilgjengelig i bil/kjøretøy på språk som sjåfør forstår.

Forskrift om landtransport av farlig gods

Dato FOR-2009-04-01-384

Departement Justis- og beredskapsdepartementet

Publisert I 2009 hefte 4

Ikrafttredelse 01.07.2009

Sist endret FOR-2017-10-17-1625

Endrer FOR-2006-12-01-1331

Gjelder for Norge

Hjemmel LOV-2002-06-14-20-§5, LOV-2002-06-14-20-§6, LOV-2002-06-14-20-§11, LOV-2002-06-14-20-§22, LOV-2002-06-14-20-§43, FOR-2003-09-01-1161

Kunngjort 03.04.2009 kl. 13.55

Rettet 17.04.2015 (EØS-henvisningsfeltet)

Korttittel Forskrift om landtransport av farlig gods

Kapitteloversikt:

Kapittel 1 - Innledende bestemmelser (§§ 1 - 3)

Kapittel 2 - Almennelige bestemmelser (§§ 4 - 11a)

Kapittel 3 – Særskilte krav til visse typer gods, emballasje, tanker og kjøretøy (§§ 12 - 18)

Kapittel 4 - Transport av eksplosive stoffer og gjenstander (§§ 19 - 21)

Kapittel 5 - Overgangsbestemmelser (§§ 22 - 29)

Kapittel 6 - Tilsyn og kontroll (§§ 30 - 32)

Kapittel 7 - Avsluttende bestemmelser (§§ 33 - 37)

Hjemmel: Fastsatt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap 1. april 2009 med hjemmel i lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) § 5 femte ledd, § 6 fjerde ledd, § 11 tredje ledd, § 22 tredje ledd og § 43 bokstav d, jf. delegeringsvedtak 1. september 2003 nr. 1161.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 17d (direktiv 95/50/EF endret ved direktiv 2001/26/EF og direktiv 2004/112/EF) og nr. 13c (direktiv 2008/68/EF endret ved direktiv 2010/61/EU, direktiv 2012/45/EU, direktiv 2014/103/EU og direktiv (EU) 2016/2309).

Endringer: Endret ved forskrifter 16 mars 2010 nr. 394, 13 jan 2014 nr. 26, 27 april 2016 nr. 433, 14 nov 2016 nr. 1311, 17 okt 2017 nr. 1625.

Rettelser: 17.04.2015 (EØS-henvisningsfeltet).

Kapittel 1 - Innledende bestemmelser

§ 1. Formål

Forskriften har som formål å verne liv, helse, miljø og materielle verdier mot uhell, ulykker og uønskede tilsiktede hendelser ved landtransport av farlig gods.

§ 2. Virkeområde

Forskriften regulerer forberedelse til, gjennomføring og avslutning av enhver landtransport av farlig gods, herunder forflytting til eller fra en annen transportmåte, samt krav til kontroll- og opplæringsordninger.

ADR og RID er en del av forskriften.

ADR og RID gjelder likevel ikke for:

- a) transport av farlig gods som i sin helhet foregår innenfor et lukket område
- b) transport av farlig gods på mobile maskiner dersom det farlige godset brukes av den mobile maskinen
- c) militær transport av eksplosive stoffer og gjenstander i klasse 1, samt transport på militære kjøretøy av reservebeholdere med UN 1202 dieselloleje, UN 1203 bensin, UN 1223 parafin eller UN 1863 jetdrivstoff fly
- d) politiets transport av farlig gods ved kontroll og annen myndighetsutøvelse
- e) tollvesenets transport av farlig gods ved kontroll og annen myndighetsutøvelse.

Endret ved forskrift 14 nov 2016 nr. 1311 (i kraft 1 jan 2017).

§ 3. Definisjoner

I forskriften skal følgende forstås slik:

ADR - den til enhver tid gjeldende utgave av den europeiske avtale om internasjonal veitransport av farlig gods, inngått 30. september 1957, med bilag A og B.

Farlig gods – gods klassifisert som farlig i henhold til ADR/RID, og som inndeles i følgende klasser:

Klasse 1	Eksplosive stoffer og gjenstander
Klasse 2	Gasser
Klasse 3	Brannfarlige væsker
Klasse 4.1	Brannfarlige faste stoffer, selvreaktive stoffer og faste eksplosivstoffer som er gjort ufølsomme
Klasse 4.2	Selvantennende stoffer
Klasse 4.3	Stoffer som utvikler brennbare gasser i kontakt med vann

Klasse 5.1	Oksiderende stoffer
Klasse 5.2	Organiske peroksider
Klasse 6.1	Giftige stoffer
Klasse 6.2	Infeksjonsfremmende stoffer
Klasse 7	Radioaktivt materiale
Klasse 8	Etsende stoffer
Klasse 9	Forskjellige farlige stoffer og gjenstander.

Kjøretøy - enhver motorvogn beregnet for bruk på vei, som har minst fire hjul og er konstruert for en maksimal hastighet på over 25 km/t og enhver tilhenger, med unntak av kjøretøy som går på skinner, og mobile maskiner, samt landbruks- og skogbrukstraktorer som ikke kjører raskere enn 40 km/t ved transport av farlig gods.

RID - den til enhver tid gjeldende utgave av det internasjonale reglement for transport av farlig gods på jernbane, som fremgår av vedlegg C i konvensjonen om internasjonal jernbanetransport (COTIF).

Tom, ikke rengjort tank - tank, inklusiv stasjonær tank, som inneholder mindre væske eller gass i væskefase enn 15 prosent av tankens volum, og maksimalt 1500 kg.

Endret ved forskrifter 13 jan 2014 nr. 26, 14 nov 2016 nr. 1311 (i kraft 1 jan 2017).

Kapittel 2 - Alminnelige bestemmelser

§ 4. Generelle krav til sikker gjennomføring av transport

Enhver som har befatning med farlig gods skal vise aktsomhet og opptre på en slik måte at skade på liv, helse, miljø eller materielle verdier forebygges, samt hindre at farlig gods kommer på avveie eller i urette hender.

Farlig gods må ikke overlates for transport til noen som åpenbart mangler kunnskap og ferdigheter, eller ikke har materiell for å kunne gjennomføre en forsvarlig transport.

Farlig gods skal være merket slik at de farlige egenskapene tydelig fremkommer.

Farlig gods skal være emballert på sikker måte slik at det ikke oppstår lekkasje eller annen farlig situasjon.

Utstyr og materiell som benyttes til transport av farlig gods skal være i slik stand at transporten kan gjennomføres på en sikker og forsvarlig måte.

Fylling og tømning av farlig gods skal foregå under kontinuerlig tilsyn.

§ 5. Krav til virksomhet

Virksomheten skal kartlegge farer og problemer som kan oppstå med transport av farlig gods og på denne bakgrunn vurdere risiko. Vurderingen skal inkludere interne og eksterne forhold, herunder uønskede tilskitete hendelser. På bakgrunn av vurderingen skal det utarbeides planer og gjennomføres tiltak for å redusere risikoen til et akseptabelt nivå.

Virksomheten skal sørge for at alle som har befatning med farlig gods har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter som gjør dem i stand til å utføre oppgavene på en sikker og forsvarlig måte.

Når ADR/RID krever at arbeidsgiver skal oppbevare dokumentasjon på gjennomgått opplæring, skal denne dokumentasjonen oppbevares gjennom hele ansettelsesperioden og minst ett år etter ansettelsesforholdets opphør.

Eier og bruker av kjøretøy, jernbanevogn og annet materiell plikter å holde dette i forsvarlig stand gjennom systematisk tilstandskontroll og vedlikehold.

Endret ved forskrift 14 nov 2016 nr. 1311 (i kraft 1 jan 2017).

§ 6. Varsling og rapportering av uhell og nestenuhell

Ved uhell hvor det har oppstått eller er fare for lekkasje eller brann, skal fører av kjøretøy, togfører/leder/lokomotivfører umiddelbart sørge for å varsle brannvesenet.

Virksomheter skal rapportere om uhell og nestenuhell som skjer i forbindelse med transport av farlig gods, når hendelsen har eller kunne ha fått konsekvenser for liv, helse, miljø eller materielle verdier. Det skal rapporteres innen 8 dager og på et fastsatt skjema.

Endret ved forskrift 14 nov 2016 nr. 1311 (i kraft 1 jan 2017).

§ 7. Opphold under transport

Farlig gods skal transporteres og losses uten unødig opphold.

Dersom opphold under transport likevel er påkrevet, skal oppholdet foregå på egnet sted ut fra hensynet til den risiko det farlige godset utgjør for omgivelsene.

Brannvesenet kan i det enkelte tilfelle henvise kjøretøy med farlig gods til bestemte områder for opphold under transport.

Transportdokument skal forevises brannvesenet på oppfordring.

§ 8. Farlig gods på godsterminal

Ansvarlig for operativ drift av godsterminal skal på forespørsel fra brannvesen kunne an vise hvor farlig gods befinner seg på terminalen.

Endret ved forskrift 14 nov 2016 nr. 1311 (i kraft 1 jan 2017).

§ 9. Språk

For transporter som i sin helhet foregår i Norge, er det tilstrekkelig å bruke norsk språk på merking og i dokumentasjon. Skriftlige instruksjoner med tiltak for ulykker eller nødsituasjoner skal imidlertid være utformet på et språk som kjøretøyets mannskap kan lese og forstå.

Endret ved forskrift 14 nov 2016 nr. 1311 (i kraft 1 jan 2017).

§ 10. Sikkerhetsrådgiver

Virksomhet som kommer i befatning med transport av farlig gods skal utpeke en eller flere sikkerhetsrådgivere som skal ha ansvar for å medvirke til å verne liv, helse, miljø og materielle verdier, samt hindre uønskede tilsiktede hendelser knyttet til aktiviteter med farlig gods. Virksomheten skal sende melding om hvem den har utpekt som sikkerhetsrådgiver til DSB.

Virksomhet som kun utøver følgende aktiviteter er unntatt fra plikten til å utpeke sikkerhetsrådgiver og sende melding etter første ledd:

- a) transport av farlig gods når mengden per transportenhet/jernbanevogn ikke overstiger de mengder som er angitt i ADR/RID 1.1.3, 1.7.1.4, 3.3, 3.4 eller 3.5
- b) sporadisk transport av farlig avfall definert som farlig gods i transportkategori 3 og 4 i ADR/RID kapittel 3.2 tabell A, under forutsetning av at virksomhetens hoved- eller sekundærvirksomhet ikke er transport, lasting eller lossing av farlig gods
- c) kontroll- og redningsoppgaver i forbindelse med transport av farlig gods
- d) militær transport av farlig gods
- e) transport av farlig gods som i sin helhet foregår innenfor et lukket område.

Endret ved forskrift 13 jan 2014 nr. 26.

§ 11.Unntak fra krav til ADR-kompetansebevis

Krav til kompetansebevis etter bestemmelsene i ADR gjelder ikke:

- a) ved reparasjoner og verkstedskontroll av tom, ikke rengjort tank
- b) for tjenestemenn i Statens vegvesen i tilknytning til kontroll
- c) for militært personell som transporterer drivstoff tilhørende klasse 3 dersom transporten er militær og føreren har gjennomgått militær opplæring og prøve som er godkjent av Forsvaret.

Endret ved forskrift 14 nov 2016 nr. 1311 (i kraft 1 jan 2017).

§ 11a.ADR-eksamen

Den som ikke består eksamen innen 1 år etter fullført opplæring mister retten til å avlegge eksamen. For å kunne avlegge eksamen må opplæringen gjennomføres på nytt.

Tilføyd ved forskrift 14 nov 2016 nr. 1311 (i kraft 1 jan 2017).

Kapittel 3 – Særskilte krav til visse typer gods, emballasje, tanker og kjøretøy

Endret ved forskrift 14 nov 2016 nr. 1311 (i kraft 1 jan 2017).

§ 12.Transport av farlig avfall

Transport av inntil 500 kg netto farlig gods, klassifisert som farlig avfall i henhold til avfallsforskriften, er ikke underlagt andre krav i ADR enn de som gjelder for emballasje, tanker, merking, samemballering, sikkerhetsrådgiver og transportdokumenter, når sjåføren er opplært i:

- a) bestemmelser for transport av farlig avfall

- b) hovedtyper av farer, inkludert merking og faresedler
- c) forebyggende tiltak og sikkerhetstiltak tilpasset de ulike typer farer
- d) sikker lasting, lossing og transport av farlig avfall
- e) funksjon og prosedyrer for drift av teknisk utstyr på kjøretøy
- f) grunnleggende kunnskap for å minimere sannsynligheten for uønskede hendelser
- g) beredskapsprosedyrer, herunder nødvendige tiltak for å ivareta sikkerheten til mannskapet samt publikum og miljøet
- h) bevissthet om sikring (security)
- i) bestemmelsene for transport av farlig gods i vegtunneler og aktuelle forebyggende tiltak og beredskapstiltak for slik transport.

Varigheten av opplæringen skal være minimum 6 timer. Dokumentasjon på opplæringen skal oppbevares av virksomheten og gjøres tilgjengelig for føreren eller vedkommende myndighet på forespørsel.

Ved innsamling av flytende farlig avfall levert i kanner, bokser eller lignende, kan det benyttes UN-godkjent fat, stiv IBC eller storemballasje som ytteremballasje. Rester av lim, maling, harpiksløsninger eller lignende i emballasje på inntil 10 liter, kan transporteres på pall med pallekarmer, og som i tillegg er tilfredsstillende sikret mot lekkasje.

Farlig avfall som inngår i henteordning fra husholdninger kan transporteres i spesielle kasser med sikret lokk. Slike kasser er tillatt merket «Farlig avfall». Kravene i ADR/RID om samemballering trenger ikke være oppfylt dersom det er truffet tilstrekkelige tiltak som hindrer farlige reaksjoner.

Deklarasjonsskjema i henhold til avfallsforskriften kan benyttes som transportdokument.

Bestemmelsene i denne paragrafen gjelder likevel ikke for:

- a) eksplosive stoffer og gjenstander klasse 1
- b) infeksjonsfremmende stoffer klasse 6.2
- c) radioaktivt materiale klasse 7.

Endret ved forskrift 13 jan 2014 nr. 26.

§ 13.Flyplasstankbil

Flyplasstankbil som ikke er beregnet for bruk på offentlig vei og som ikke har ADR godkjenningssattest, kan kjøre med tom ikke rengjort tank mellom flyplasser, til og fra verksteder, og gjennomføre testkjøring, dersom den er merket med oransje skilt og faresedler i henhold til ADR 5.3.

Endret ved forskrift 13 jan 2014 nr. 26.

§ 14.(Opphevet)

Opphevet ved forskrift 14 nov 2016 nr. 1311 (i kraft 1 jan 2017).

§ 15.Forbud mot fylling og tømning av IBC på kjøretøy

Det er ikke tillatt å fylle eller tømme brannfarlig væske klasse 3 i eller fra IBC som står på et kjøretøy. Forbudet gjelder ikke brannfarlig væske i emballasjegruppe III.

Endret ved forskrift 16 mars 2010 nr. 394.

§ 16. Utvidet brukstid for emballasje for enkelte etsende stoffer

Emballasje, unntatt IBC og storemballasje, som kun benyttes til transport av UN 3412 maursyre, kan brukes inntil 10 år fra produksjonsdato dersom den brukes i et kontrollert retursystem.

IBC av stiv plast (31H1) som kun benyttes til transport av følgende stoffer i klasse 8:

- a) UN 3412 maursyre
- b) UN 1824 natriumhydroksidløsning med høyst 52 prosent natriumhydroksid
- c) UN 2672 ammoniakkløsning med høyst 25 prosent ammoniakk
- d) UN 1791 natriumhypoklorittløsning med høyst 15 prosent natriumhypokloritt
- e) UN 1789 saltsyre som brukes i et kontrollert og dokumentert retursystem kan benyttes i inntil 7,5 år fra produksjonsdato.

Det skal gjennomføres årlig tilstandskontroll for IBC som er eldre enn 5 år.

Opphevet ved forskrift 13 jan 2014 nr. 26, tilføyd igjen ved forskrift 14 nov 2016 nr. 1311 (i kraft 1 jan 2017).

§ 17. Transport av farlig gods på buss

Dersom busselskapet tillater det, kan passasjerer ta med farlig gods som er til eget personlig bruk og emballert i originalemballasje.

Uavhengig av busselskapets vurdering er eksplosive stoffer og gjenstander, med unntak av publikumstilgjengelig fyrverkeri og håndvåpenammunisjon, ikke tillatt transportert på buss med passasjerer.

§ 18. Tanktransport med landbruks- eller skogbrukstraktor

For transporter i egen jord- eller skogbruksvirksomhet, i tank med landbruks- eller skogbrukstraktor med eller uten tilhenger, som ikke kjører raskere enn 40 km/t ved transport av farlig gods, skal bestemmelsene i ADR om brannsløkningsmateriell, skriftlige instruksjoner, merking, tanker og utstyr, og for tanktilhengere krav til elektrisk utstyr, gjelde tilsvarende.

For transporter utenfor egen jord- eller skogbruksvirksomhet gjelder i tillegg kravet om ADR-kompetansebevis.

Traktor nevnt i første ledd skal ha nasjonal godkjenningssattest.

Ammoniaktank skal oppfylle alle krav i ADR 2005 del 6.8 eller senere utgaver inkludert kravene til periodisk kontroll. Ammoniaktank skal minst hvert sjettede år gjennomgå magnetpulverprøving for å avdekke eventuelle sprekker.

Endret ved forskrifter 13 jan 2014 nr. 26, 14 nov 2016 nr. 1311 (i kraft 1 jan 2017).

Kapittel 4 - Transport av eksplosive stoffer og gjenstander

§ 19. Forbud mot samlasting av sprengstoff og tennere

Samlasting av sprengstoff i forenlighetsgruppe D og tennere i forenlighetsgruppe B i samme kjøretøy er ikke tillatt.

§ 20. Lasting og lossing av eksplosive stoffer og gjenstander klasse 1

Eksplosive stoffer og gjenstander klasse 1 kan lastes og losses på offentlig sted når dette er et brukersted eller et sted som har tillatelse til oppbevaring av eksplosiv vare.

Omlasting av eksplosive stoffer og gjenstander klasse 1 etter pålegg fra kontrollmyndigheten er tillatt på offentlig sted.

§ 21. Emballasje for pyroteknisk nødutstyr m.m. som skal til destruksjon

Pyroteknisk nødutstyr, kollisjonsputeladning, kollisjonsputeenhet og beltestrammer som skal til destruksjon kan transporteres i ytteremballasje bestående av UN-godkjent plastfat med avtakbart lokk, under forutsetning av at hver gjenstand:

- a) betraktes som tilhørende klassifiseringskode 1.3G
- b) er emballert i inneremballasje av plast.

Transportdokumentet skal indikere at emballeringsbestemmelse P101 er benyttet.

Endret ved forskrift 13 jan 2014 nr. 26.

Kapittel 5 - Overgangsbestemmelser

§ 22. Nasjonal godkjenningssattest for kjøretøy som transporterer farlig gods

Kjøretøy som ikke oppfyller de relevante kravene i ADR kapittel 9 for det farlige godset som skal transporteres, men som er tillatt brukt i henhold til en nasjonal overgangsbestemmelse i denne forskriften, skal ha en nasjonal godkjenningssattest for kjøretøyet. Denne attesten er kun gyldig i Norge. Teknisk kontroll og fornyelse av attesten skal skje årlig slik det er foreskrevet for ADR-godkjente kjøretøyer i ADR avsnitt 9.1.2.3 og 9.1.3.4.

Endret ved forskrifter 13 jan 2014 nr. 26, 27 april 2016 nr. 433.

§ 23. Overgangsbestemmelse for tanker og tankkjøretøy

Tanker og tankkjøretøyer som ikke tilfredsstiller nåværende krav til konstruksjon, men som ble bygget før 1. januar 1997 i overensstemmelse med norske bestemmelser, kan likevel benyttes for innenlands transport frem til og med 31. desember 2019, dersom de tilfredsstiller de opprinnelige krav til sikkerhet samt at inspeksjon og prøver utføres i samsvar med bestemmelsene i ADR.

Endret ved forskrifter 13 jan 2014 nr. 26, 27 april 2016 nr. 433.

§ 24.(Opphevet)

Opphevet ved forskrift 13 jan 2014 nr. 26.

§ 25.(Opphevet)

Opphevet ved forskrift 13 jan 2014 nr. 26.

§ 26.Overgangsbestemmelse for mobil tilvirkningsenhet for eksplosiver (MEMU)

Mobil tilvirkningsenhet for eksplosiver (MEMU) som ble bygget og godkjent i henhold til nasjonale bestemmelser før 1. juli 2009, men som ikke oppfyller kravene i ADR til konstruksjon og godkjenning som gjaldt fra 1. januar 2009, kan benyttes med nasjonal godkjenningssattest for kjøretøyet.

Nasjonale godkjenningssattest for MEMU kan gis til kjøretøy som tilfredsstillende konstruksjonskravene som gjaldt da enheten ble bygget, samt betingelsene som er angitt i enhetens opprinnelige vedtak om godkjenning uavhengig av godkjenningens varighet.

Endret ved forskrift 13 jan 2014 nr. 26.

§ 27.(Opphevet)

Opphevet ved forskrift 13 jan 2014 nr. 26.

§ 28.(Opphevet)

Opphevet ved forskrift 13 jan 2014 nr. 26.

§ 29.(Opphevet)

Opphevet ved forskrift 14 nov 2016 nr. 1311 (i kraft 1 jan 2017).

Kapittel 6 - Tilsyn og kontroll

§ 30.Tilsyns- og kontrollmyndighet

DSB fører tilsyn med at bestemmelsene i denne forskriften overholdes.

Statens strålevern er fag- og tilsynsmyndighet for klasse 7 radioaktivt materiale.

DSB, Statens vegvesen, politi og tollvesen kan kontrollere transport av farlig gods på vei.

DSB, politi og tollvesen kan kontrollere transport av farlig gods på jernbane.

DSB kan hos virksomhet kontrollere forhold med direkte tilknytning til landtransport av farlig gods. Statens vegvesen og politiet kan hos virksomhet kontrollere farlig gods kjøretøy.

DSB kan benytte anerkjente kontrollorganer og annen sakkyndig bistand i forbindelse med kontrollen.

§ 31.Gjennomføring av kontroll på vei

Kontroll skal gjennomføres som stikkprøver over en så stor del av veinettet som mulig. Stedet der kontrollmyndigheten anser det nødvendig å holde kjøretøy tilbake eller henvide kjøretøyet til, skal være egnet for formålet og ikke innebære uakseptabel risiko.

Kontroll av kjøretøy skal gjennomføres i henhold til sjekklisten i direktiv 95/50/EF vedlegg I. Kontrollmyndigheten skal gi fører av kjøretøyet et eksemplar av sjekklisten eller en attest som viser resultatet av kontrollen. Sjekklisten/attesten skal på anmodning fra kontrollmyndigheten fremvises ved senere kontroller slik at ytterligere kontroll kan forenkles eller så vidt mulig unngås.

Kontrollmyndigheten kan kreve fremlagt de dokumenter som skal følge med ved transport av farlig gods, og kreve innsyn i lasten. Dersom det ikke innebærer uakseptabel risiko kan kontrollmyndigheten ta ut prøver av godset for nærmere undersøkelser i laboratorier anerkjent av DSB.

Kontrollen skal ikke overstige rimelig tid.

Ved overtredelse av bestemmelser i denne forskriften, og særlig ved overtredelser som listet i direktiv 95/50/EF vedlegg II, kan kontrollmyndigheten enten holde tilbake kjøretøy eller henvide kjøretøy til et passende sted inntil kjøretøyet er brakt i overensstemmelse med reglene. Avhengig av omstendighetene eller av hensynet til sikkerheten kan kontrollmyndigheten også pålegge andre nødvendige tiltak før transporten kan gjenopptas. Kontrollmyndigheten kan på stedet trekke tilbake en godkjenningsattest for et norskregistrert kjøretøy dersom det er i en slik forfatning at fortsatt bruk er uforsvarlig.

§ 32.Samarbeid med andre land om kontroll på vei og tilsyn

Alvorlige og gjentatte overtredelser som utgjør en sikkerhetsrisiko for transport av farlig gods som begås av en virksomhet som er hjemmeværende i et annet land som er omfattet av EØS-avtalen, skal rapporteres/meldes til myndighetene i det landet hvor kjøretøyet er registrert eller hvor virksomheten er etablert.

Myndighetene i det landet hvor alvorlige og gjentatte overtredelser er konstatert, kan anmode myndighetene i det landet hvor kjøretøyet er registrert eller hvor virksomheten er etablert, om å iverksette passende tiltak overfor overtrederen. Myndighetene i det landet hvor kjøretøyet er registrert eller hvor virksomheten er etablert skal i så fall underrette myndighetene i det landet hvor overtredelsen er konstatert om hvilke tiltak som er iverksatt overfor transporten eller virksomheten.

Hvis det ved en veikontroll av et kjøretøy som er registrert i et annet land, konstateres forhold som gir grunn til å anta at det er begått alvorlige eller gjentatte lovovertridelser som ikke kan påvises på grunn av manglende bevis ved denne kontrollen, bistår myndighetene i de berørte landene hverandre med å klarlegge situasjonen. Dersom det i denne sammenheng avlegges et kontrollbesøk i virksomheten, underrettes det andre berørte landet om resultatet av kontrollen.

Kapittel 7 - Avsluttende bestemmelser

§ 33.Eksamensadministrator

DSB utpeker eksamensadministrator for sikkerhetsrådgiver og ADR-kompetansebevis. Eksamensadministrator utarbeider og gjør kjent de nødvendige administrative rutiner for gjennomføring av eksamen og utstedelse av bevis. Eksamensadministrator kan kreve gebyr for gjennomføring av eksamen, for ikke oppmøte til eksamen og for utstedelse av bevis.

§ 34. Klage

Vedtak fattet av DSB kan påklages til Justis- og politidepartementet.

Vedtak i henhold til denne forskrift og ADR/RID truffet av eksamensadministrator, Statens vegvesen, politi, tollvesen eller andre som måtte være tillagt konkrete kontrolloppgaver, kan påklages til DSB.

Klagen fremsettes overfor myndigheten eller kontrollorganet som har truffet vedtaket.

§ 35. Reaksjonsmidler

Ved overtredelse av denne forskriftens bestemmelser eller vedtak fattet i medhold av den gjelder bestemmelsene i brann- og eksplosjonsvernloven § 37 - § 40 og § 42 tilsvarende.

DSB kan trekke tilbake ADR-kompetansebevis ved overtredelse av bestemmelser i lov, forskrift eller dersom særlige grunner tilsier det. DSB avgjør når og på hvilke vilkår kompetansebeviset kan gis tilbake etter en slik tilbaketrekking.

§ 36. Fravik

DSB kan fravike bestemmelsene i denne forskriften i enkelttilfeller når særlige grunner foreligger og det ikke strider mot internasjonale avtaler som Norge har inngått. Fravik må være begrenset i tid og gjelde for tydelige definerte transportoperasjoner. Det kan settes særskilte betingelser for slike fravik. Ved vurderingen av om fravik skal gis legges spesielt vekt på at sikkerhetsnivået opprettholdes på tross av et fravik.

Endret ved forskrift 14 nov 2016 nr. 1311 (i kraft 1 jan 2017).

§ 37. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. juli 2009.

Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 1. desember 2006 nr. 1331 om transport av farlig gods på veg og jernbane.